

PIRLS 2021 rezultatai

Dr. Rita Dukynaitė

IEA generalinės asamblėjos narė

Dr. Ramutė Skripkienė

Nacionalinė tyrimo PIRLS koordinatore

2023 05 16

20 YEARS
PIRLS

Kas yra PIRLS?

PIRLS (angl. *Progress in International Reading Literacy Study*) – tai tarptautinis skaitymo gebėjimų tyrimas, kas penkerius metus vykdomas daugelyje pasaulio šalių.

Pirmasis PIRLS ciklas – 2001 m. (dalyvavo 35 šalys),

antrasis – 2006 m. (40 šalių),

trečiasis – 2011 m. (45 šalys),

ketvirtasis – 2016 m. (61 dalyvis: 50 šalių ir 11 teritorijų),

penktasis – 2021 m. (65 dalyviai: 57 šalys ir 8 teritorijos).

Tyrimo tikslas

PIRLS 2021 tikslas – pateikti informaciją apie ketvirtų klasių mokinių **skaitymo pasiekimus**, jų **pokyčius** ir **tendencijas**, taip pat įvertinti vaikų mokymosi skaityti **patirtį** namuose ir mokykloje.

Tyrimo populiacija

Vaikai, ketverius metus mokęsi pradinėje mokykloje.
Daugumoje šalių – **4 klasės mokiniai.**

Tiriamų mokinių amžiaus vidurkis – ne žemesnis kaip **9,5 metų.**

PIRLS 2021 tyrimas vyko COVID-19 pandemijos sąlygomis, todėl ne visos šalys galėjo atlikti tyrimą pavasarį, mokslo metų pabaigoje.

Todėl **ta pati mokinių populiacija buvo tiriama kitų mokslo metų pradžioje – 2021 m. rudenį,** mokiniams pradėjus mokytis 5 kl., dėl to tiriamieji buvo ne mažiau kaip 4 mėn. vyresni nei paprastai.

LIETUVA buvo tarp tų šalių, kuriose tyrimas vyko **rudenį.**

Skaitymo gebėjimų apibrėžtis

Skaitymo gebėjimų visuma – tai gebėjimas suprasti ir naudoti tas rašytinės kalbos formas, kurios reikalingos gyvenanti visuomenėje ir (ar) kurios svarbios asmeniškai.

Skaitytojai gali kurti (konstruoti) tekstų prasmę įvairiais būdais.

Jie skaito siekdami ko nors išmokti, būti skaitančiųjų **bendruomenės** dalimi mokykloje ir kasdieniame gyvenime, taip pat jie skaito savo **malonumui**.

Skaitymo tikslų ir teksto suvokimo procesų procentinė dalis tyrimo PIRLS testuose

Skaitymo tikslai	Dalis procentais
Skaitymas siekiant įgyti literatūrinės patirties	50 %
Skaitymas siekiant gauti ir panaudoti informaciją	50 %

Teksto suvokimo procesai (gebėjimai)	Dalis procentais
Sutelkti dėmesį ir rasti aiškiai pateiktą informaciją	20 %
Daryti tiesiogines išvadas	30 %
Interpretuoti ir integruoti idėjas bei informaciją	30 %
Ištirti ir įvertinti teksto turinį bei detales	20 %

Kuo PIRLS 2021 skiriasi nuo ankstesnių tyrimo ciklų?

Pirma, PIRLS 2021 **perėjimas prie naujoviško skaitmeninio vertinimo** su 23 spalvotais patraukliais tekstais, pritaikytas naujas adaptyvus testavimo dizainas.

Antra, PIRLS 2021 duomenys surinkti per precedento neturinčią COVID-19 **pandemiją**.

Nors buvo daug trikdžių, dauguma šalių atitiko aukštos kokybės duomenų rinkimo standartus.

PIRLS 2021 – **vieninteliai** tarptautiniu mastu **lyginamieji** ketvirtos klasės mokinių pasiekimų pasiekimai, vertinti per pandemiją.

PIRLS ir ePIRLS užduočių pavyzdžiai

*Medžiaga išversta iš pirminio IEA šaltinio.

20 YEARS
PIRLS

Tarptautinio tyrimo PIRLS skaitmeninės užduotys

PIRLS užduotys:

„Nuostabasis aštuonkojis“

<https://www.youtube.com/watch?v=5NM3ge6VPko>

„Tuščias vazonas“

<https://www.youtube.com/watch?v=eLWzWy1q3rl>

ePIRLS užduotis:

„Vandenynai“

<https://www.youtube.com/watch?v=D0pupTTp1Po>

20 YEARS
PIRLS

Grožinis tekstas „Tuščias vazonas“

PIRLS 2021 IEA TIMSS & PIRLS BOSTON COLLEGE

Tuščias vazonas

Perpasakojo Elaine L. Lindi
Iliustravo Dženifer Mouher

Kinijos imperatorius paskelbė varžybas, norėdamas išsirinkti sosto įpėdinį. Imperatorius buvo senas ir neturėjo vaikų. Kadangi mėgo augalus, jis pareiškė, kad bet kuris vaikas, norintis būti imperatoriumi, turėtų ateiti į rūmus pasiimti vienos karališkos sėklos. Tas, kuris per šešis mėnesius pasieks geriausių rezultatų, laimės varžybas ir taps kitu imperatoriumi.

Galite įsivaizduoti, kaip visi susijaudino! Tą dieną, kai turėjo būti dalijamos sėklos, į rūmus sugužėjo minios vilties kupinų vaikų. Kiekvienas vaikas grįžo namo, turėdamas po vieną brangią galimybę.

Laikrodis rodo laiką.

Patogi navigacija tarp puslapių. Tereikia spustelėti.

Testo klausimų mygtukas

Šį tekstą sudaro 6 panašūs puslapiai. Visi su spalvotomis iliustracijomis. Testą sudaro 17 įvairių tipų klausimų, iš jų 6 **atvirojo tipo**, kai mokinys turi parašyti savo atsakymą, pagrįsti savo nuomonę, pateikti argumentus, paaiškinti ir pan.

Informacinis tekstas „Nuostabasis aštuonkojis“

Informacinis tekstas gali turėti iliustracijų, nuotraukų, schemų, žemėlapių, lentelių, animacijų ir vaizdo įrašų.

PIRLS
2021

Nuostabasis aštuonkojis

Aštuonkojai yra jūrų gyvūnai, turintys apvalią kūną, iškilias akis ir aštuonias ilgas galūnes – čiuptuvus. Jų čiuptuvai labai stiprūs ir nusagstyti galingų siurbtukų eile. Aštuonkojai gyvena visuose pasaulio vandenynuose, bet ypač mėgsta šiltus tropinius vandenius. Dažnai jie tūno vandenyno dugne, kur gali rasti sau labiausiai patinkančio maisto. Jie mėgsta ėsti krabus, krevetes ir mažas žuvelės. Aštuonkojai pagauna auką siurbtukais ir įsideda grobį į burną.

Aštuonkojai dažnai gyvena vieni iš akmenų suręstuose urvuose. Kartais šie gyvūnai net pasidaro akmens „duris“, kuriomis gali urvą užremti, kad apsisaugotų nuo pavojų.

Aštuonkojis priešais savo urvą.

Testą sudaro 15 klausimų, iš kurių net 10 – atvirojo tipo, pavyzdžiui:

Nurodyk du būdus, kaip aštuonkojai apsisaugo nuo plėšrūnų.

1.

2.

Skaitant tekstus galima naudotis žymekliu, pasibraukti svarbias mintis. Yra galimybė kopijuoti teksto citatas ir įklijuoti į atsakymų lauką.

Octopuses are sea animals that have rounded bodies, bulging eyes, and eight long arms. Their arms are very strong and lined with powerful suction cups. They live in all the world's oceans but they especially like warm, tropical waters. They often stay on the ocean floor where they can find their favorite foods. They like to eat crabs, shrimp, and small fish. They

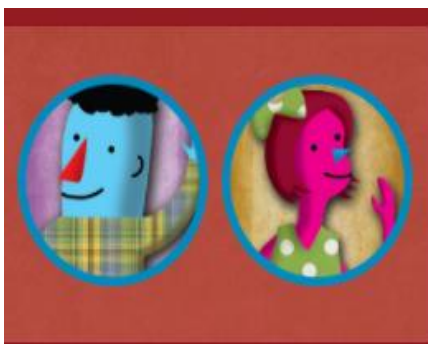
Daugialypis informacinis testas interneto aplinkoje „Vandenynai“

Testas pateikiamas kaip **klasės projektas**. Mokiniui vadovauja virtualus **MOKYTOJA(S)**. Ji(s) padeda nepasimesti tarp užduoties klausimų.

Šiame klasės projekte naršysite internetą, atlikdami (-a) tiriamąjį darbą apie vandenynus. Skaitysi apie tai, kuo vandenynai yra svarbūs, skaitysi apie vandenynų buveines ir jų gyventojus ir apie tai, kokia grėsmė jiems iškilusi.

Pasirenkamas virtualus mokinys

00:00 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 PIRLS 2021 IEA TIMSS & PIRLS BOSTON COLLEGE

http://google.com/?q=pasaulio+vandenynai

Google Pasaulio vandenynų nauda Google Vandenynų buveinės ir jų gyventojai
Google Plastikos vandenynė

Google pasaulio vandenynai

[Geriausi pasaulio kruizai](#)
kruzupasaulis.com/uzsisakyk
Aplankyk visus **pasaulio vandenynus** viename iš...

[Vandenyno turtai](#)
lobisirgrobis.net
Ieškok lobio **vandenyno** dugne...

[Parduodama nuosavybė ant vandenyno kranto](#)
nekiniojamasisturtas.com/pakrantes/vandenynas
Mėgaukis gyvenimu gražiausiose **pasaulio vandenynų** pakrantėse...

[Pasaulio vandenynų nauda](#)
vandenynai.org/pasaulis
Sužinok viską apie mums tokius svarbius **vandenynus**...

„Google“ ir „Google“ logotipas yra registruoti „Google“ korporacijos prekių ženklai, jiems naudoti suteiktas leidimas.

PIRLS Klasės projektas

Mokytojas
Šiandien mokysimės apie pasaulio vandenynus.

Mokytojas
Sužinosi, kodėl jie svarbūs, kas ir kokiose buveinėse ten gyvena ir kokios grėsmės vandenynams kyla.

Mokytojas
Pirmiausia atverkime „Google“ iešyklę ir panaršykime internete.

1.
Pažvelk į „Google“ paieškos rezultatus kairėje.

Mokinys
Spustelk nuorodą, kuri geriausiai tiktų paaiškinti, kodėl vandenynai yra svarbūs.

2.
Kuo vandenynė gyvenantys augalai svarbūs gyvybei Žemėje?

Mokinys

Galima matyti, kiek yra klausimų. Pagal spalvą matosi, į kuriuos klausimus dar neatsakyta.

Laikrodis rodo, kiek mokiniui liko laiko.

The screenshot shows a digital assessment interface for PIRLS 2021. At the top, a timer shows 00:00 and a progress bar with 18 items, where item 14 is highlighted in blue. The page title is "Pasaulio vandenynų nauda" (Benefits of the World's Oceans). The main content includes a text passage about oceans and their benefits, with two highlighted sections: "ORAS, KURIUO KVĖPUOJAME" (Air we breathe) and "MAISTAS, KURĮ VALGOME" (Food we eat). To the right, a question is presented: "2. Kuo vandenynė gyvenantys augalai svarbūs gyvybei Žemėje?" (Why are plants that live in the ocean important for life on Earth?). Below the question are four radio button options: "Jie gamina deguonį." (They produce oxygen.), "Jie suteikia Žemei mėlyną spalvą." (They give the Earth a blue color.), "Jie sugeria plastiką." (They absorb plastic.), and "Jie auga prie krantų." (They grow near the coast.). A "Mokinytas" (Student) icon is visible next to the question. At the bottom right of the question area is a yellow button labeled "IŠSAUGOTI" (Save).

00:00 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 PIRLS 2021 IEA TIMSS & PIRLS BOSTON COLLEGE

http://www.vandenynai.org/pasaulis

Google Google Pasaulio vandenynų nauda Plastikis vandenyne Google Vandenyčių buveinės ir jų gyventojai

Pasaulio vandenynų nauda

Pradžia Interviu

PASIRUOŠK NERTI!

Kadangi didesnę planetos paviršiaus dalį sudaro vandenynai, o ne sausuma, iš kosmoso Žemė atrodo kaip kerintis mėlynas rutulys. Apie 70 % Žemės paviršiaus dengia vandenynų

Užverti (x)

PRADEK DABAR

ePIRLS Klasės projektas

Mokytojas
Spustelk [pasaulio žemėlapiu](#) nuorodą patyrinti iš arčiau.

3.
Kodėl tai, kas nutinka viename vandenyne, gali paveikti ir kitus vandenynus?

Mokinys

- Kiekvienas žemynas turi po vandenyną.
- Visi vandenynai susisiečia.
- Yra penki pagrindiniai vandenynai.
- Vandenynai matomi iš kosmoso.

Mokytojas
Dabar susipažinsime su žmogumi, kuris daug žino apie vandenynus. Spustelk piktogramą „Interviu“.

IŠSAUGOTI

Tinklapiai, kuriuose mokinys turi apsilankyti ir perskaityti tekstus.

Aktyvios nuorodos.

http://www.vandenynai.org/pasaulis/silvijos-erl-interviu1/html

Google Pasaulio vandenynų nauda Google Vandenynų buveinės ir jų gyventojai
Google Plastikais vandenynė

PASIRUOŠK
NERTI!
JŪRĄ!
ŠOK ČIA!

PRADĖK
DABAR

Interviu su vandenynų tyrėja Silvija Erl

Kad būtų lengviau suprasti, kuo vandenynai svarbūs ir įdomūs, leidinio *National Geographic* žurnalistas pakalbino vandenynų tyrėją Silviją Erl. Ji tyrinėja vandenynus daugybę metų ir leidžiasi į vis gilesnius vandenyno sluoksnius.

Kaip susidomėjote vandenynais?
Silvija: *Su šeima važiuodavome prie vandenyno, kai buvau maža. Buvau pakerėta ten gyvenančių gyvūnų: krabų, jūrų paukščių, kiaukutinių.*

Ko reikėjo išmokti, kad galėtumėte dirbti šį darbą?
Silvija: *Reikėjo daugybės gamtos mokslų paskaitų! Kad sužinočiau daugiau apie augalus ir gyvūnus, gyvenančius vandenyje, dar išmokau nardyti su akvalangu.*

ePIRLS Klasės projektas

IŠSAUGOTI

Mokytojas
Dabar susipažinsime su žmogumi, kuris daug žino apie vandenynus. Spustelk piktogramą „Interviu“.

4. Kodėl nuspręsta imti interviu iš Silvijos Erl?

- Mokinys**
- Ji plaukioja vandenyne.
 - Jai patinka krabai, jūrų paukščiai ir kiaukutiniai.
 - Ji puikiai nardo su akvalangu.
 - Visą savo gyvenimą ji tyrinėja vandenynus.

IŠSAUGOTI

Mokytojas
Spustelk ➡ perskaityti likusią interviu dalį.

http://www.vandenynai.org/pasaulis/silvijos-erl-interviu2/html

Google
GooglePasaulio vandenynų nauda
Plastikas vandenyne

Google

Vandenynų buveinės ir jų gyventojai

Pasaulio vandenynų nauda

Pradžia

Interviu

PASIRUOŠK
NERTI Į
JŪRĄ!
ŠOK ČIA!

PRADĖK
DABAR

Papasakokite apie pastaruosius savo tyrimus.

Silvija: Tyrinėju tolimiausias vandenyno gelmes. Naudojame povandeninę kapsulę „Deep Worker“, kurioje telpa vos vienas žmogus. „Deep Worker“ gali panerti žymiai giliau nei naras su akvalangu.

Kodėl vandenynai tokie svarbūs?

Silvija: Jūra yra pačios gyvybės pagrindas. Vandenynų augalai išskiria didžiąją dalį mums reikalingo deguonies. Vanduo, kurį geriame, atsiranda iš debesų, kurie susiformuoja dėl vandenynų.

Ar nerimaujate dėl vandenynų?

Silvija: Taip. Mums atrodo, kad visada bus galima pagauti daugiau žuvis, rasti daugiau vietų, kur atsikratyti šiukšlių. Nemaštome apie tai, kaip mūsų veiksmai veikia vandenynus. Juk jie atrodo begaliniai.

Povandeninė kapsulė „Deep Worker“

ePIRLS Klasės projektas

IŠSAUGOTI

Mokytojas

Spustelk ➔ perskaityti likusią interviu dalį.

5.

Kuo „Deep Worker“ naudingas povandeniniams tyrėjams?

Mokinys

IŠSAUGOTI

6.

Anot Silvijos, kuo svarbūs vandenynai?

Mokinys

 Jie yra mūsų geriamojo vandens šaltinis.

00:00

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

PIRLS
2021

TIMSS & PIRLS
BOSTON COLLEGE

http://google.com?q=vandenynu+buveines

Google
Google

Pasaulio vandenynų nauda
Plastikas vandenyne

Google

Vandenynų buveinės ir jų gyventojai

vandenynu buveines

[Vandenynų nuotykių ir turai](#)

[vandenynnuotykiu.com/turai-buveines/](#)

Pažinkite **vandenyną** iš arti kartu su delfinai ir jūrų liūtais jų natūraliose **buveinėse**...

[Vandenynų buveinės ir jų gyventojai](#)

[vandenynubuveines.org/pradzia](#)

Vandenynų augalų ir gyvūnų galima rasti įvairiose vietose...

[Atrask gamtos buveines greta namų](#)

[gamtagreta.com/tavobuveine](#)

Visa, kas supa tavo rajoną, sudaro gamtos **buveines**...

[Paremkite programą už švarias buveines ir vandenynus](#)

[skaidrusvanduo.org/svarios-buveines-vandenynai/aukok](#)

Paaugok ir padėk mums rūpintis nykstančių jūrų gyvūnų **buveinėmis vandenynuose**...

„Google“ ir „Google“ logotipas yra registruoti „Google“ korporacijos prekių ženklai, jiems naudoti suteiktas leidimas.

ePIRLS

Klasės projektas

Mokytojas

Toliau mokysimės apie gyvybę vandenynuose. Skirtingose vandenyno vietose, vadinamose buveinėmis, galima rasti vis kitokių augalų ir gyvūnų.

7.

Pažvelk į „Google“ paieškos rezultatus kairėje.

Mokinys

Spustelk nuorodą, kuri suteiks informacijos apie įvairias buveines vandenyne.

8.

Kokiais dviem dalykais gali skirtis vandenynų buveinės?

Mokinys

http://www.vandenynubuveines.org/pradzia.html

Google
GooglePasaulio vandenynų nauda
Plastikas vandenyne

Google

Vandenynų buveinės ir jų gyventojai

Vandenynų buveinės ir jų gyventojai

Pradžia

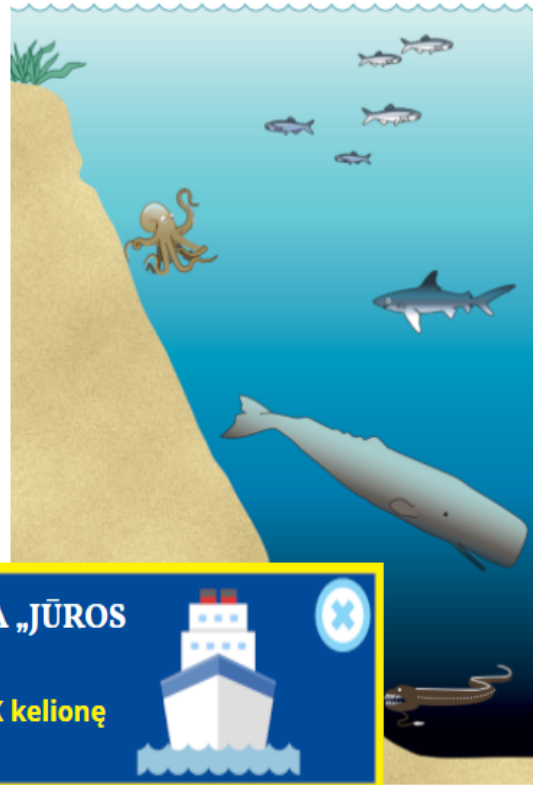
Koralų rifai

Marianų įduba

Gyvūnų, besiveisiančių skirtingose vandenyno vietose, namai gamtoje skiriasi. Kokios šios skirtingos buveinės bus, dažnai priklauso nuo:

- Vandens temperatūros
- Atstumo nuo kranto
- Vandenyno gylio

Štai kodėl skirtingose vandenyno vietose prieglobstį randa tik tam tikrų rūšių augalai ir gyvūnai. Augalai daugiausia aptinkami viršutiniame vandenyno sluoksnyje, kuriame yra pakankamai saulės šviesos jiems augti. Užtat gyvūnai randami visokiame gylyje.

KELIONIŲ AGENTŪRA „JŪROS
VAIZDAI“

Spustelk laivą ir LAIMĖK kelionę
DOVANŲ!

ePIRLS Klasės projektas

Mokytojas

Toliau mokysimės apie gyvybę vandenynuose. Skirtingose vandenyno vietose, vadinamose buveinėmis, galima rasti vis kitokių augalų ir gyvūnų.

7.

Pažvelk į „Google“ paieškos rezultatus kairėje.

Mokinys

Spustelk nuorodą, kuri suteiks informacijos apie įvairias buveines vandenyne.

8.

Kokiais dviem dalykais gali skirtis vandenynų buveinės?

Mokinys

http://www.vandenynubuveines.org/koralurifai.html

Google
GooglePasaulio vandenynų nauda
Plastikas vandenyne

Google

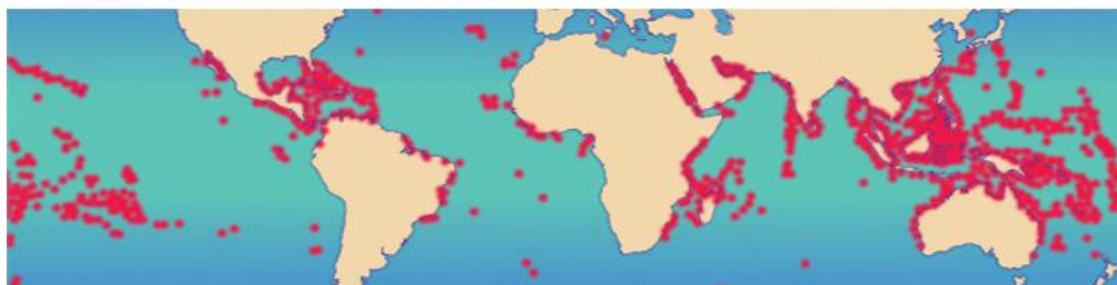
Vandenynų buveinės ir jų gyventojai

Vandenynų buveinės ir jų gyventojai

Pradžia

Koralų rifai

Marianų įduba

Dauguma koralų rifų susidaro šiltuose vandenyse.

Koralų rifai suteikia natūralų prieglobstį ir apsaugą įvairiausioms žuvis ir kitiems gyvūnams. Koralų rifai susidaro ten, kur vanduo šiltas, ir netoli pakrančių, kur vanduo nelabai gilus.

Patys koralai yra gyvūnai! Kai koralas miršta, palieka po savęs skeletą. Nauji koralai auga ant ankstesnės kartos skeletų. Taip bėgant laikui rifas auga. Deja, vandenyno tarša naikina koralus.

Pažiūrėkite vaizdo įrašą apie gyvenimą koralų rifuose.

ePIRLS

Klasės projektas

IŠSAUGOTI

Mokytojas

Spustelk „Koralų rifai“.

Mokytojas

Pažiūrėk vaizdo įrašą apie koralų rifų gyvenimą. Baigęs (-usi) žiūrėti, spustelk „Užverti“.

10.

Apibūdink koralų rifų buveines, naudodamasis (-asi) visa informacija, pateikiama šiame tinklalapyje.

Pateik du dalykus apie koralų rifų buveines.

Mokinys

IŠSAUGOTI

http://www.vandenynubuveines.org/marianu-iduba.html

Google
Google

Pasaulio vandenynų nauda
Plastikas vandenyne

Google

Vandenynų buveinės ir jų gyventojai

Vandenynų buveinės ir jų gyventojai

Pradžia

Koralų rifai

Marianų įduba

Marianų įduba yra giliausia vieta Žemės vandenynuose. Marianų įdubos gylis yra didesnis nei aukščiausios pasaulyje viršukalnės aukštis. Jei Everestas stovėtų giliausioje Marianų įdubos dugno vietoje, šis kalnas būtų po vandeniu.

Kuo giliau pasinertumėte, tuo didesnį slėgį pajustumėte nuo viršuje jūsų esančio vandens. Slėgis gelmėse toks didelis, kad ten panirusiajam jausmas būtų toks, lyg ant jo stovėtų 3500 dramblių.

ePIRLS Klasės projektas

11.

Paaškind, kaip tarša gali paveikti žuvis, gyvenančias koralų rifuose.

Mokinys

IŠSAUGOTI

Mokytojas

Kitokia vandenynų buveinė yra Marianų įduba. Spustelk „Marianų įduba“.

12.

Ką Everesto viršukalnės animacija padeda suprasti apie Marianų įdubą?

Mokinys

http://www.vandenynubuveines.org/marianu-iduba.html

Google
Google

Pasaulio vandenynų nauda
Plastikas vandenyne

Google

Vandenynų buveinės ir jų gyventojai

Vandenynų buveinės ir jų gyventojai

Pradžia

Koralų rifai

Marianų jiduba

Keli specialiai sukonstruoti įrenginiai nusileido į jūdos dugną ir atskleidė, kad tamsiame lediniame vandenyje gyvena keistų žuvų.

Didžiažiotės švietenės neproporcingai dideli dantys, baisus snukis, o kūnas glitus.

Kad prisiviliotų maisto, ji gali imti švytėti. Ryškus šviesos blyksnis aklinamai tamsiame vandenyje masina grobį, ir didžiažiočiai švietenei lengva savo auką pagauti.

DIDŽIAŽIOTĖ ŠVIETENĖ

Didžiažiotė švietenė

Jūrų kirvukas

PIRLS

Klasės projektas

IŠSAUGOTI

Mokytojas

Spustelk ➡ ir sužinok apie keistas žuvis, kurios gyvena pačiose vandenyno gelse.

13.

Kodėl didžiažiotė švietenė yra geras keistos žuvis pavyzdys?

Nurodyk dvi priežastis, remdamasis (-asi) tekstu ir paveikslėliu.

Mokinys

IŠSAUGOTI

Mokytojas

Vandenynams kilęs pavojus. Dabar skaitysime apie tai, kodėl plastikas atlieka kelis vandenynams.

http://www.vandenynubuveines.org/marianu-iduba.html

Google
Google

Pasaulio vandenynų nauda
Plastikas vandenyne

Google

Vandenynų buveinės ir jų gyventojai

Vandenynų buveinės ir jų gyventojai

Pradžia

Koralų rifai

Marianų įduba

Jūrų kirvuko kūnas nepaprastai plokščias, o žvynai – blizgūs.

Prisitaikę gyventi tamsoje, jūrų kirvukai turi dideles akis, kurių plotis kartu sudėjus prilygsta viso jų kūno pločiui.

Didžiažiotė
švietėnė

Jūrų kirvukas

ePIRLS Klasės projektas

IŠSAUGOTI

Mokytojas

Spustelk ➡ ir sužinok apie keistas žuvis, kurios gyvena pačiose vandenyno gelmėse.

13.

Kodėl didžiažiotė švietėnė yra geras keistos žuvis pavyzdys?

Nurodyk dvi priežastis, remdamasis (-asi) tekstu ir paveikslėliu.

Mokinys

IŠSAUGOTI

Mokytojas

Vandenynams kilęs pavojus. Dabar skaitysimė apie tai, kodėl plastikas atliekas kelia vandenynams

http://google.com?q=vandenynu+plastiko+tarsa

Google Pasaulio vandenynų nauda Google Vandenynų buveinės ir jų gyventojai
Google Plastiką vandenyne

Google vandenynu plastiko tarsa

[Mašinos, eismas ir tarša](#)
Tarsa-ir-automobiliai.org/eismas
Daugiau mašinų reiškia daugiau taršos...

[Perdirbk plastiką savo mieste](#)
savivaldybes.gov/perdirbimas
Tarša yra problema, didelė kaip vandenynas...

[Plastikas vandenyne](#)
plastikasvandenynne.org/pradzia
Mūsų vandenynus kamuoja plastiko taršos problema...

[Menas iš plastiko](#)
menasisplastiko.org
Kaip kurti meną, panaudojant seną plastiką...

„Google“ ir „Google“ logotipas yra registruoti „Google“ korporacijos prekių ženklai, jiems naudoti suteiktas leidimas.

ePIRLS Klasės projektas

Mokytojas

Vandenynams kilęs pavojus. Dabar skaitysime apie tai, kodėl plastiko atliekos kelia vandenynams didžiulę grėsmę.

14.

Pažvelk į „Google“ paieškos rezultatus kairėje.

Mokinys

Spustelk nuorodą, kuri geriausiai paaikšintų vandenynų užterštumą plastiką.

15.

„Plastiko maišelis buvo rastas net pačiame Marianų įdubos dugne.“

Kaip šis teiginys paremia mintį, kad vandenyne plastiko galima rasti visur?

Mokinys

- Vandenyne plaukioja plastikinių butelių krūva.
- Plastikiniai maišeliai kelia rimtą grėsmę laukinei gamtai.
- Daugiau nei trečdalis vandenyne plaukiojančių

http://plastikasvandenynė.org/pradzia.html

Google
GooglePasaulio vandenynų nauda
Plastikas vandenyne

Google

Vandenynų buveinės ir jų gyventojai

Pradžia

Plastikas vandenyne

KĄ GALIME
PADARYTI?

Plastikas labai naudingas, bet pusę plastiko, kurį pagaminame, panaudojame tik kartą. Daug jo išmetama ir galiausiai jis atsiduria vandenynuose. Vandenyne plastiko tiek daug, kad plastiko buteliukai ir kitos atliekos suformavo didžiulę plūduriuojančią šiukšlių krūvą, vadinamą Didžiąja Ramiojo vandenyno šiukšlių sala. Plastiko maišelis buvo rastas net pačiame Marianų įdubos dugne.

Be šiukšlių, kurios matomos, yra dar daugybė šiukšlių, kurių nematyti. Vandenyne ilgai mirkęs plastikas saulės šviesos ir bangų suardomas į mažas daleles. Žuvis ir kiti gyvūnai mažas nuodingo plastiko daleles praryja, o tada ir žmonės dažnai valgo apnuodytą žuvį.

Menas, sukurtas iš plastiko

DAUGIAU nei 1000 meno kūrinų!

Pasidairykite mūsų nuotraukų galerijoje!

ePIRLS Klasės projektas

15.

„Plastiko maišelis buvo rastas net pačiame Marianų įdubos dugne.“

Kaip šis teiginys paremia mintį, kad vandenyne plastiko galima rasti visur?

Mokinys

- Vandenyne plaukioja plastikinių butelių krūva.
- Plastikiniai maišeliai kelia rimtą grėsmę laukinei gamtai.
- Daugiau nei trečdalis vandenynuose plaukiojančių šiukšlių yra plastikas.
- Plastikiniai maišeliai pasiekė ir tokią nuošalią vietą.

IŠSAUGOTI

16.

„Be šiukšlių, kurios matomos, yra dar daugybė šiukšlių, kurių nematyti.“

Kodėl autorius įtraukė šį sakinį?

Mokinys

http://www.plastikasvandenynė.org/kagalimepadaryti.html

Google
GooglePasaulio vandenynų nauda
Plastikas vandenyne

Google

Vandenynų buveinės ir jų gyventojai

Pradžia

Plastikas vandenyne

KĄ GALIME
PADARYTI?

KĄ GALIME PADARYTI?

TECHNINIAI SPRENDIMAI – Mokslininkai nuolatos vysto technologijas, kurios padėtų sumažinti plastiko kiekį vandenynuose. Mašinos gali rūšiuoti, valyti ir perdirbti plastiką į kitus gaminius, pavyzdžiui, akinius nuo saulės ar kuprines. Kai plastikas chemiškai apdorojamas ir tampa panašus į naftą, jis gali būti naudojamas kaip degalai.

PRISIDĖTI TURI KIEKVIENAS – Naudokite mažiau plastiko! Stenkitės nenaudoti plastikinių maišelių ir negerti iš plastikinių buteliukų. Jei vis dėlto tenka plastiką naudoti, nepamirškite atliekų rūšiuoti. Kitas būdas prisidėti prie vandenyno švaros – pakelti gatvėje numestą šiukšlę, net jei negyvenate prie jūros. Daug atliekų iš pradžių guli ant žemės, vėjas jas išnešioja ir galiausiai jos atsiduria upėse, kurios nuplukdo šiukšles į jūrą.

Mėnas, sukurtas iš plastiko

DAUGIAU nei 1000 meno kūrinių!
Pasidairykite mūsų nuotraukų galerijose!

ePIRLS

Klasės projektas

 Taip Ne

Nurodyk dvi priežastis, kodėl taip manai, remdamasis (-asi) tuo, ką skaitei.

IŠSAUGOTI

Mokytojas

Puikiai padirbėta! Baigė vandenynų tiriamąjį projektą.

Mokytojas

Dabar gali peržiūrėti savo atsakymus, naudodamasis (-asi) slankikliu. Jei pakeisi atsakymą, nepamiršk spustelti mygtuko IŠSAUGOTI. Klausimai, į kuriuos dar neatsakei, būsenos juostoje pažymėti pilkai.

Mokytojas

Jei nori darbą baigti, apačioje spustelk mygtuką ATSIJUNGTI.

ATSIJUNGTI

PIRLS 2021

Lyginamieji šalių rezultatai

20 YEARS
PIRLS

PIRLS 2021 mini 20 tyrimo metų – **pasaulinis** ketvirtos klasės mokinių **skaitymo pasiekimų stebėsenos standartas.**

PIRLS 2021 surinko aukštos kokybės duomenis iš:

400 000
mokinių

380 000
tėvų / globėjų

20 000
mokytojų

13 000
mokyklų vadovų

57
šalių

8
teritorijų

20 YEARS
PIRLS

*Medžiaga išversta iš pirminio IEA šaltinio.

PIRLS 2021 Lietuvoje

Lietuvoje dalyvavo:
4 623 mokiniai
iš 190 bendrojo ugdymo
mokyklų,
kuriuose ugdymas vyksta lietuvių,
lenkų arba rusų kalba.

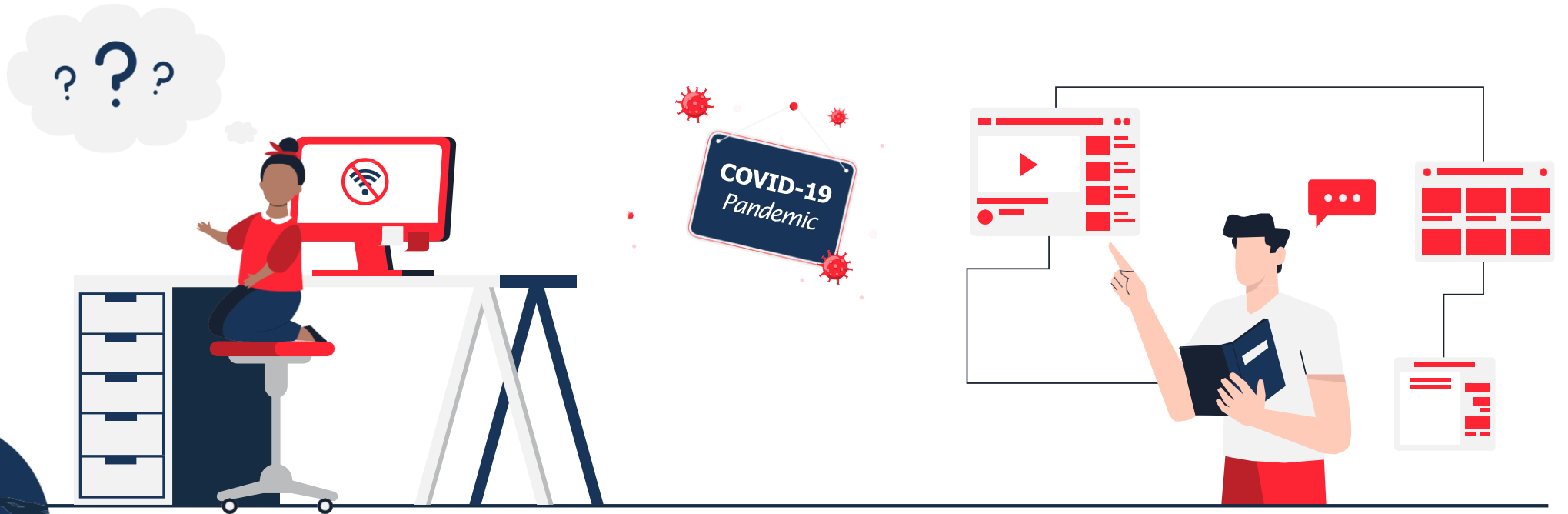
20 YEARS
PIRLS

Remiantis tėvų atsakymais, **87 proc. mokinių** liko namie ir nėjo į mokyklą dėl COVID-19 pandemijos.

LIETUVOJE – 86 proc.

2 iš 3 šių mokinių mokymasis buvo neigiamai paveiktas.

Pastaba: duomenys atspindi visų šalių, dalyvavusių tyrime 2016 ir 2021 m., rezultatų vidurkį.

*Medžiaga išversta iš pirminio IEA šaltinio.

Tarptautiniu mastu **86 proc.** mokyklų vadovų nurodė, kad jų mokykla parėmė nuotolinį mokymą **mokytojams suteikdama skaitmeninę įrangą**. Tačiau įvairiose šalyse svyravo nuo 35 proc. iki 100 proc.

LIETUVOJE – 100 proc.

Pastaba: duomenys atspindi visų šalių, dalyvavusių PIRLS 2021, rezultatų vidurkį.

Bendrieji skaitymo rezultatai

- **37** tyrime dalyvavusių šalių, tarp jų ir **LIETUVOS**, rezultatai statistiškai reikšmingai **aukštesni** už PIRLS skalės **vidurkį**.
- **18** tyrime dalyvavusių šalių rezultatai statistiškai reikšmingai žemesni už PIRLS skalės vidurkį, o **2** šalių – statistiškai reikšmingai nesiskiria nuo PIRLS skalės vidurkio.
- Geriausių rezultatų pasiekė **Singapūras**.
- **LIETUVOS** rezultatas (**552 skalės taškai**) šiek tiek pagerėjo palyginti su PIRLS 2016 rezultatu (548 skalės taškai).

Šalys	Rezultatų vidurkis	Amžiaus vidurkis
Singapūras	587	10,4
Airija	577	10,0
Honkongas	573	10,1
Šiaurės Airija	566	10,8
Anglija ☞	558	10,3
Kroatija	557	11,2
LIETUVA	552	11,3
Suomija	549	10,8
Lenkija	549	10,9
JAV	548	10,7
Taivanas	544	10,1
Švedija	544	10,7
Australija ☞	540	10,0
Bulgarija	540	10,7
Čekija	540	10,4
Vengrija	539	11,2
Danija	539	10,9
Norvegija (5)	539	10,8
Italija	537	9,8
Makao (Kinija)	536	10,5
Austrija	530	10,3
Slovakija	529	10,5
Latvija	528	11,3
...
PIRLS Skalės vidurkis	500	
...
Egiptas	378	10,0
Marokas	372	10,5
PAR ☞	288	10,2

Pastaba:

Šalių, kuriose vertinimas vyko 5 kl. pradžioje, rezultatai pateikiami eilutėse, nuspalvintose tamsesne spalva.

Šių šalių mokinių amžiaus vidurkis mažiausiai 4 mėn. didesnis nei šalių, kuriose vertinimas vyko 4 kl. pabaigoje.

Tyrimo tendencijos parodė ketvirtokų skaitymo pasiekimų **sumažėjimą visame pasaulyje.**

2016–2021
tendencijos

3 ↑
šalių
pasiekimų vidurkis
padidėjo

8 =
šalių
pasiekimų
vidurkis
nepakito

21 ↓
šalies
pasiekimų vidurkis
sumažėjo

Pastaba: apskaičiuota remiantis 32 šalių, kurių 4 klasės mokiniai buvo vertinami 2016 ir 2021 metų mokslo metų pabaigoje, duomenimis.

*Medžiaga išversta iš pirminio IEA šaltinio.

Tyrimo **tendencijos** parodė, kad iš 14 šalių, kuriose vertinimas vyko **5 klasės pradžioje, skaitymo pasiekimai**, nepaisant COVID-19 pandemijos, **statistiškai reikšmingai sumažėjo tik 3 šalyse**.

2016–2021
tendencijos

6 ↑
šalių
pasiekimų
vidurkis **padidėjo**

5 =
šalių
pasiekimų
vidurkis
nepakito

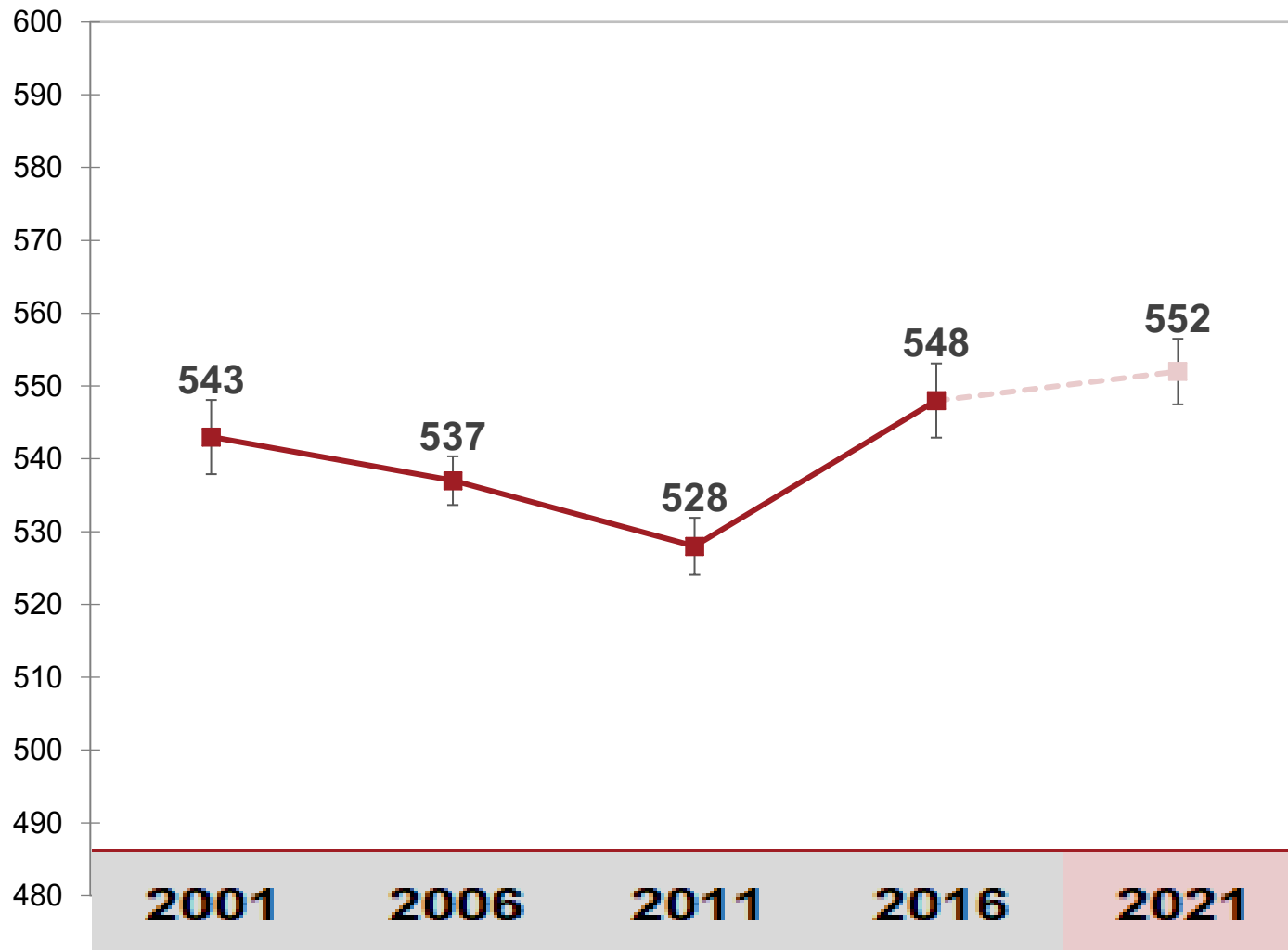

3 ↓
šalių
pasiekimų vidurkis
sumažėjo

Pastaba: apskaičiuota remiantis 14 šalių, kurių 5 kl. mokiniai buvo vertinami 2021 mokslo metų pradžioje, duomenimis.

Vidutinių rezultatų kaita LIETUVOJE

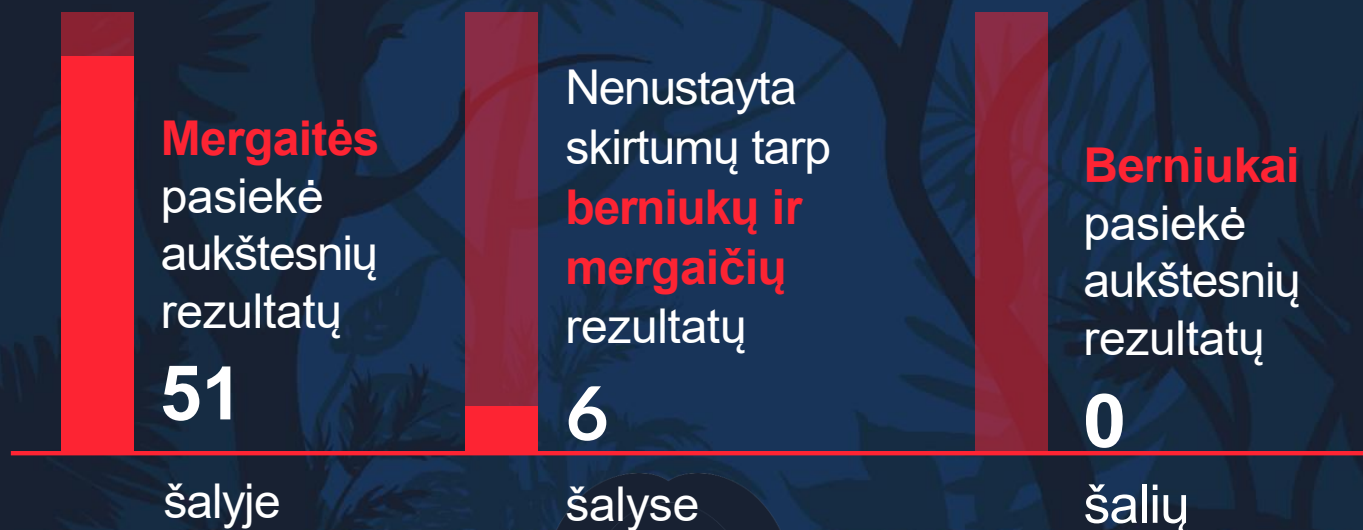

Pastaba: punktyrine linija pažymėtas laikotarpis, kurio rezultatams darė įtaką COVID-19 pandemija.

Mergaitės
pasiekė
aukštesnių
skaitymo
rezultatų
daugumoje
PIRLS 2021
šalių.

Iš **57** šalių,
dalyvavusių tyrime PIRLS 2021:

*Medžiaga išversta iš pirminio IEA šaltinio.

Pastaba: duomenys atspindi visų šalių, dalyvavusių tyrime PIRLS 2021, rezultatų vidurkį.

LIETUVOJE mergaitės pasiekė statistiškai reikšmingai aukštesnių rezultatų nei berniukai.

563 taškai

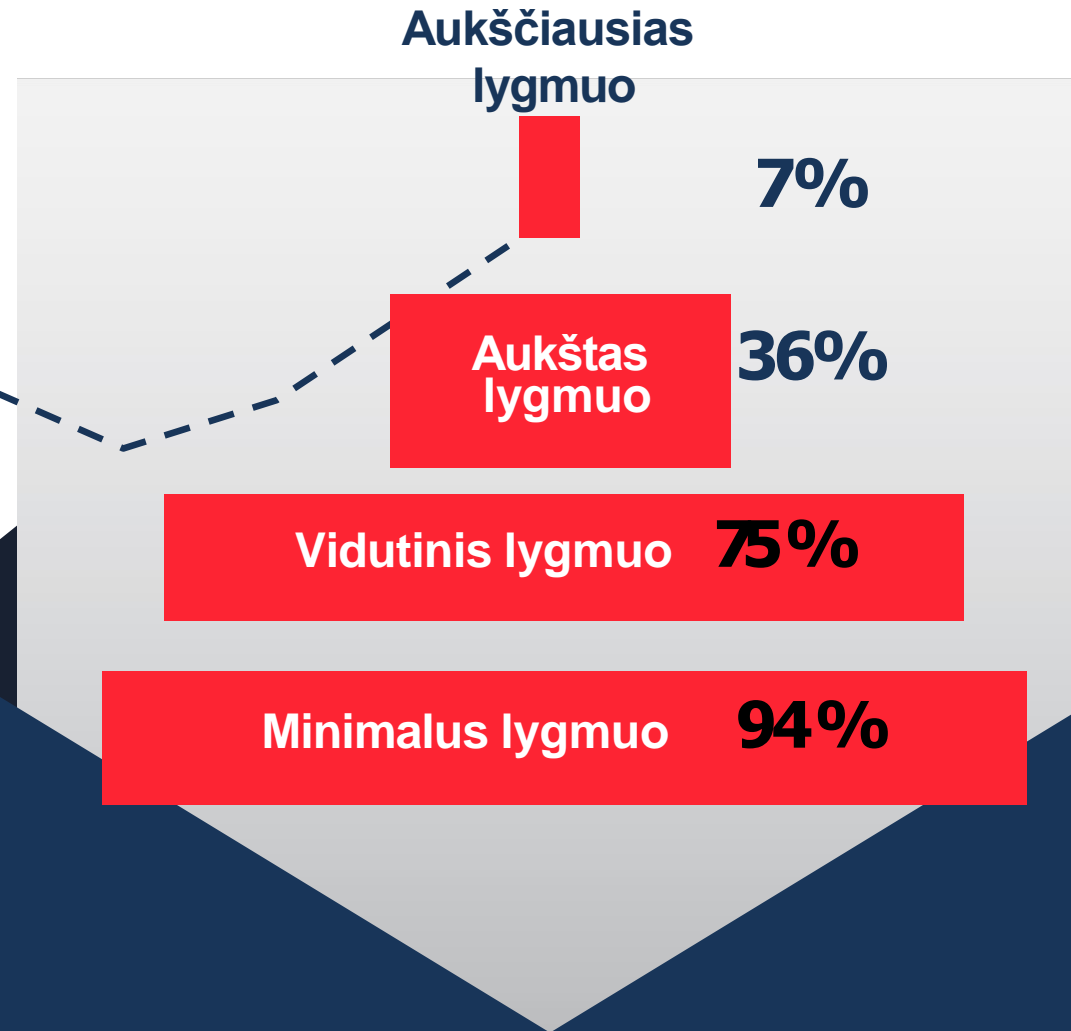
542 taškai

Skirtumas – 21 taškas.

Dauguma dalyvaujančių šalių sugebėjo išmokyti beveik visus savo mokinius iki **minimalaus skaitymo pasiekimų lygmens**.

Vidutiniškai šalyje PIRLS tarptautinį **aukščiausią lygmenį** pasiekė maždaug **7 proc.** mokinių.

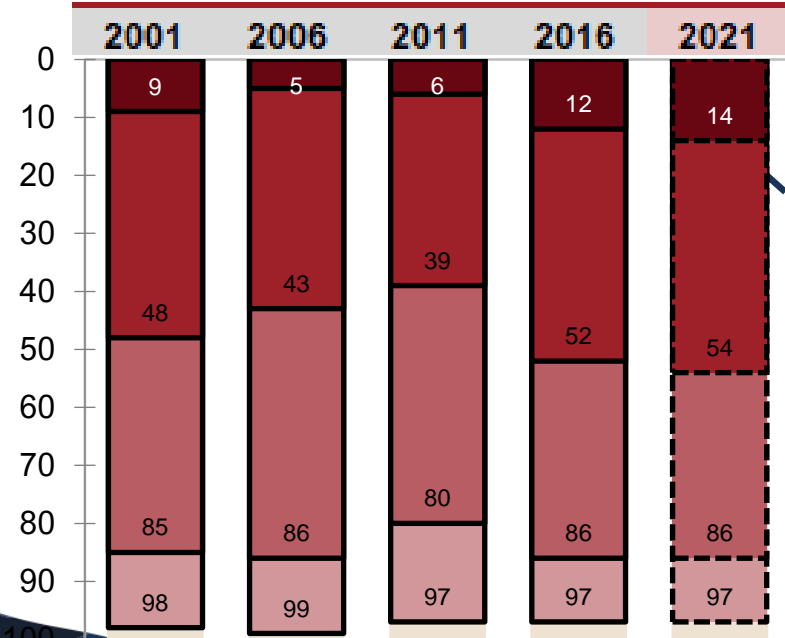

Pastaba: infografikas parengtas remiantis PIRLS 2021 šalių, kuriose vertinimas vyko „Pagal planą“ ir „Metais vėliau“.

*Medžiaga išversta iš pirminio IEA šaltinio.

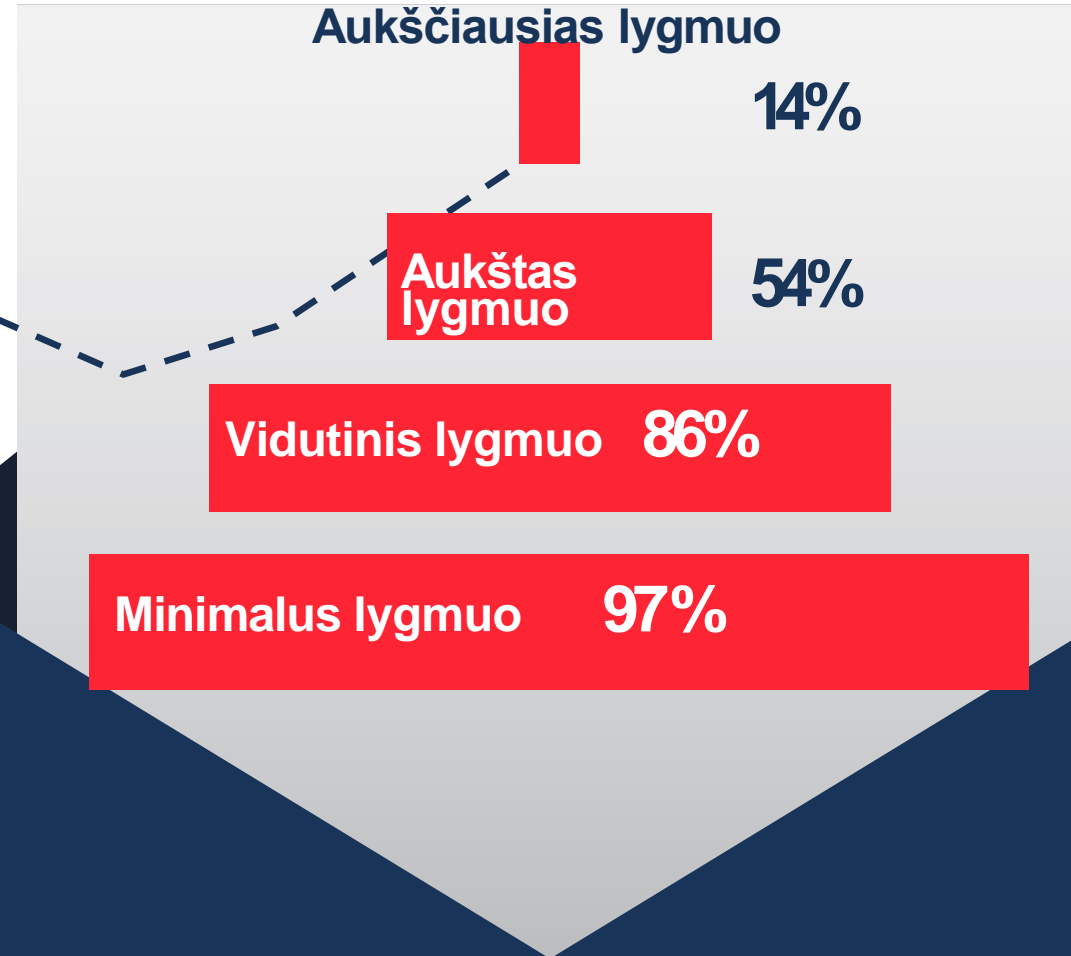
LIETUVOS ketvirtokų pasiskirstymas pagal tarptautinius PIRLS skaitymo pasiekimų lygmenis

LIETUVOJE PIRLS tarptautinį **aukščiausią lygmenį** pasiekė **14 proc.** mokinių.

Pastaba: Iki 2011 m. šalies vidurkis apskaičiuotas naudojant tik mokinių, besimokančių lietuvių kalba, rezultatus.

Nuo 2016 m. vidurkis apskaičiuotas naudojant mokinių, besimokančių lietuvių, lenkų ir rusų kalba, rezultatus

Grožinių ir informacinių tekstų skaitymo rezultatai, palyginti su rezultatų vidurkiu

- **18-os** šalių ketvirtos klasės mokiniai pademonstravo aukštesnius, o **11-os** šalių – žemesnius (nei bendrieji skaitymo rezultatai) rezultatus skaitydami **grožinius tekstus**.
- **Informacinių tekstų** skaitymas (palyginti su bendraisiais skaitymo rezultatais) **10-yje** šalių yra stiprybė, **18-oje** – silpnybė.

LIETUVOJE nei **grožinių**, nei **informacinių** tekstų skaitymo rezultatai statistiškai reikšmingai nesiskiria nuo LIETUVOS bendro rezultatų vidurkio:

- Bendras vidurkis – **552** taškai
- Grožinių tekstų skaitymo rezultatų vidurkis – **552** taškai
- Informacinių tekstų skaitymo rezultatų vidurkis – **553** taškai

Skaitymo rezultatai pagal teksto suvokimo procesus, palyginti su rezultatų vidurkiu

- **10-ies** šalių ketvirtokai pademonstravo aukštesnius, o **18-os** šalių – žemesnius *informacijos radimo ir tiesioginių išvadų darymo* rezultatus.
- **15-oje** šalių stiprybė – *interpretavimo, integravimo ir įvertinimo* gebėjimai, **17-oje** šalių – silpnybė.

LIETUVOS ketvirtokų teksto suvokimo rezultatus atskirai lyginant su bendraisiais skaitymo rezultatais, statistiškai reikšmingų skirtumų nenustatyta.

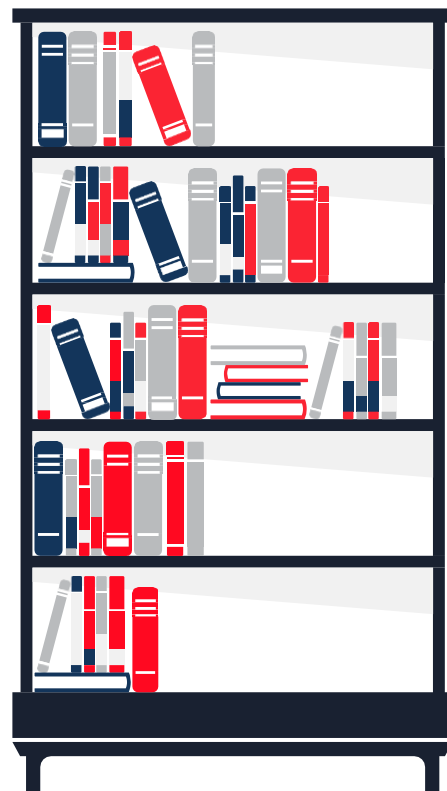
Bendras vidurkis – **552** taškai

- *informacijos radimo ir tiesioginių išvadų darymo* rezultatų vidurkis – **554** taškai
- *interpretavimo, integravimo ir įvertinimo* rezultatų vidurkis – **551** taškas.

LIETUVOJE *informacijos radimo ir tiesioginių išvadų darymo* vidurkis padidėjo 3, *interpretavimo, integravimo ir įvertinimo* – 2 taškais.

Namų aplinkos įtaka mokinių skaitymo gebėjimams

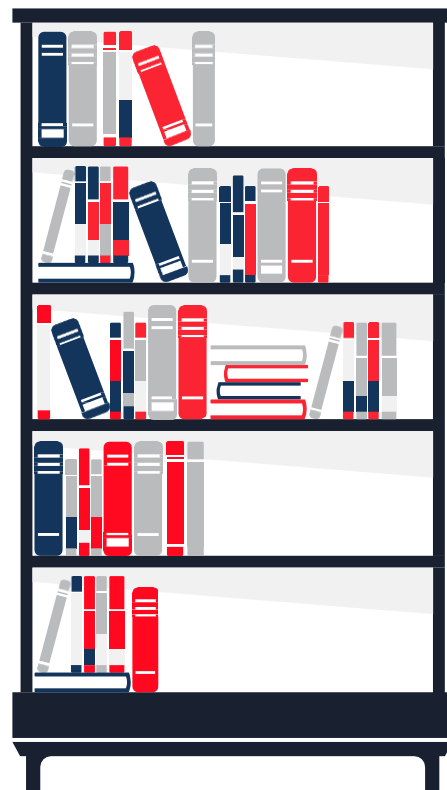
PIRLS rezultatai pagal mokymosi skaityti kontekstus

Mokiniai, esantys **aukštesniame** socialiniame, ekonominiame, kultūriniame (SEK) kontekste, **pasiekė daug aukštesnių rezultatų:**

↑ **543**

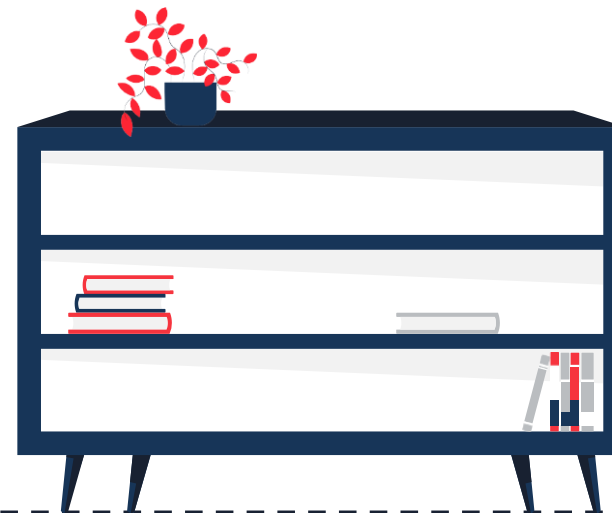
Skaitymo pasiekimų vidurkis

Mokiniai, esantys **žemesniame** SEK kontekste, **pasiekė žemesnių rezultatų:**

↓ **457**

Skaitymo pasiekimų vidurkis

Pastaba: duomenys atspindi visų šalių, dalyvavusių tyrime 2016 ir 2021 m., rezultatų vidurkį. PIRLS 2021 SEK statuso skalė parengta remiantis tėvų atsakymais apie knygų skaičių namuose, išsilavinimą ir darbą.

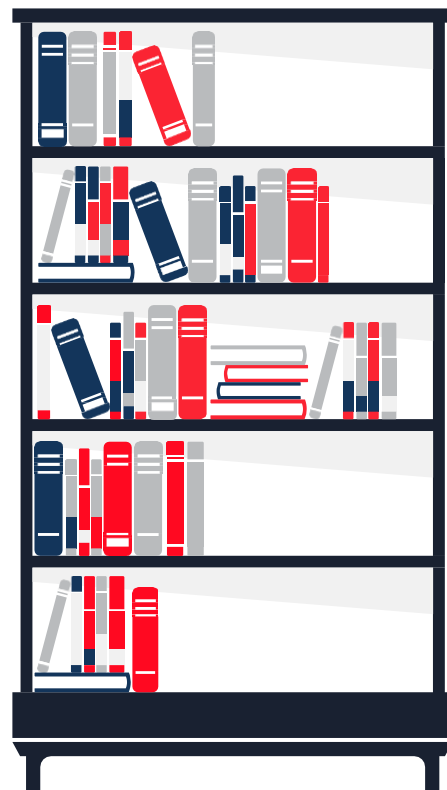
*Medžiaga išversta iš pirminio IEA šaltinio.

LIETUVOJE

Mokiniai, esantys aukštesniame
SEK kontekste, pasiekė daug
aukštesnių rezultatų:

↑ **593**

Skaitymo pasiekimų vidurkis

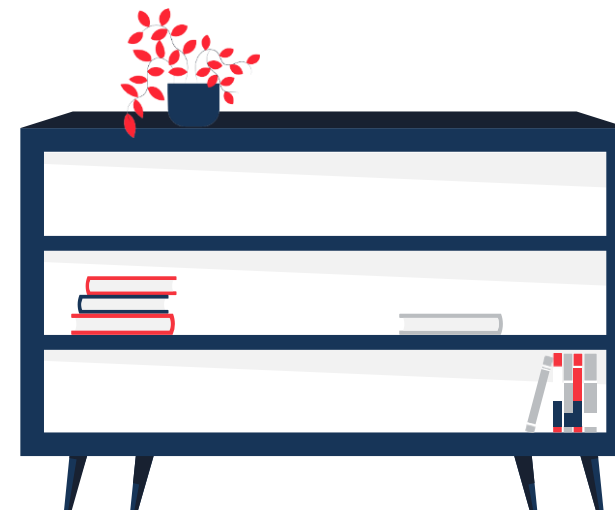

LIETUVOJE

Mokiniai, esantys žemesniame SEK
kontekste, pasiekė žemesnių
rezultatų:

↓ **512**

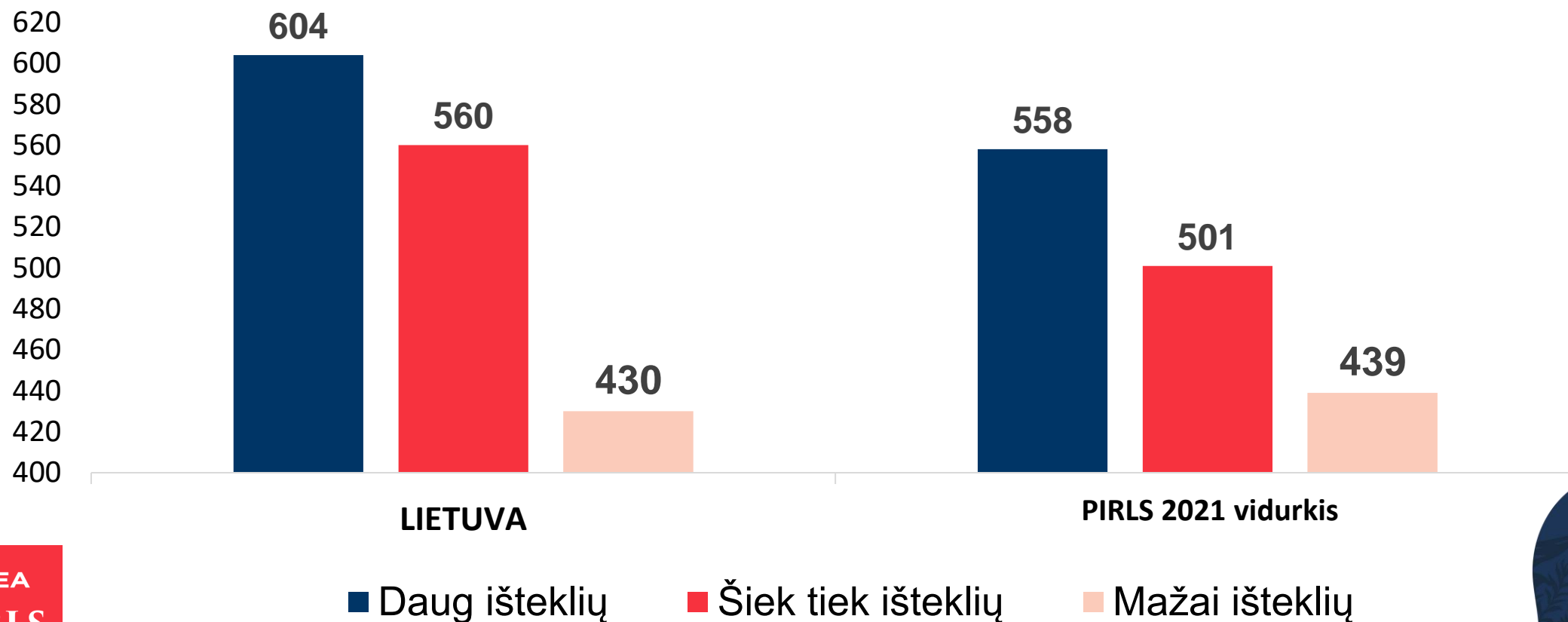
Skaitymo pasiekimų vidurkis

Pastaba: PIRLS 2021 SEK statuso skalė parengta remiantis tėvų atsakymais apie knygų skaičių namuose, išsilavinimą ir darbą.

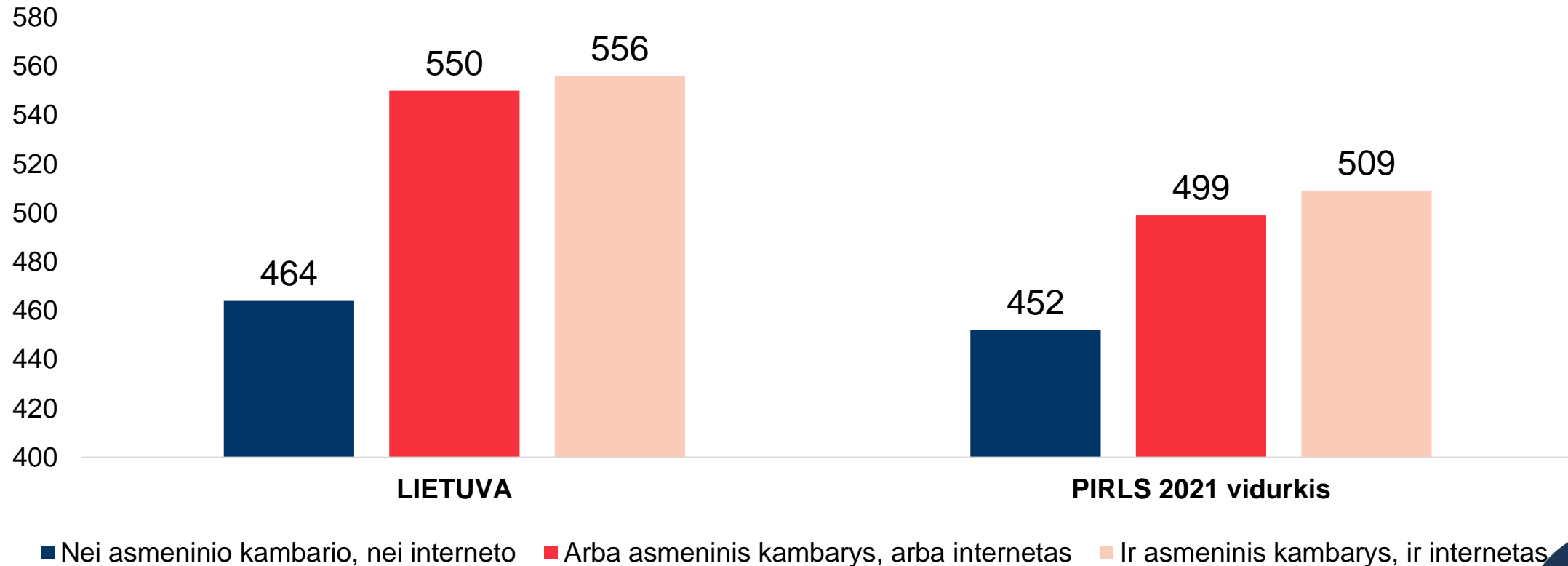
Rezultatai pagal edukacinius išteklius namuose

LIETUVOJE skirtumas tarp daug ir mažai išteklių turinčių mokinių rezultatų – **174 taškai**, tarptautiniu mastu – **119 taškų**.

Rezultatai pagal mokytis padedančius namų išteklius

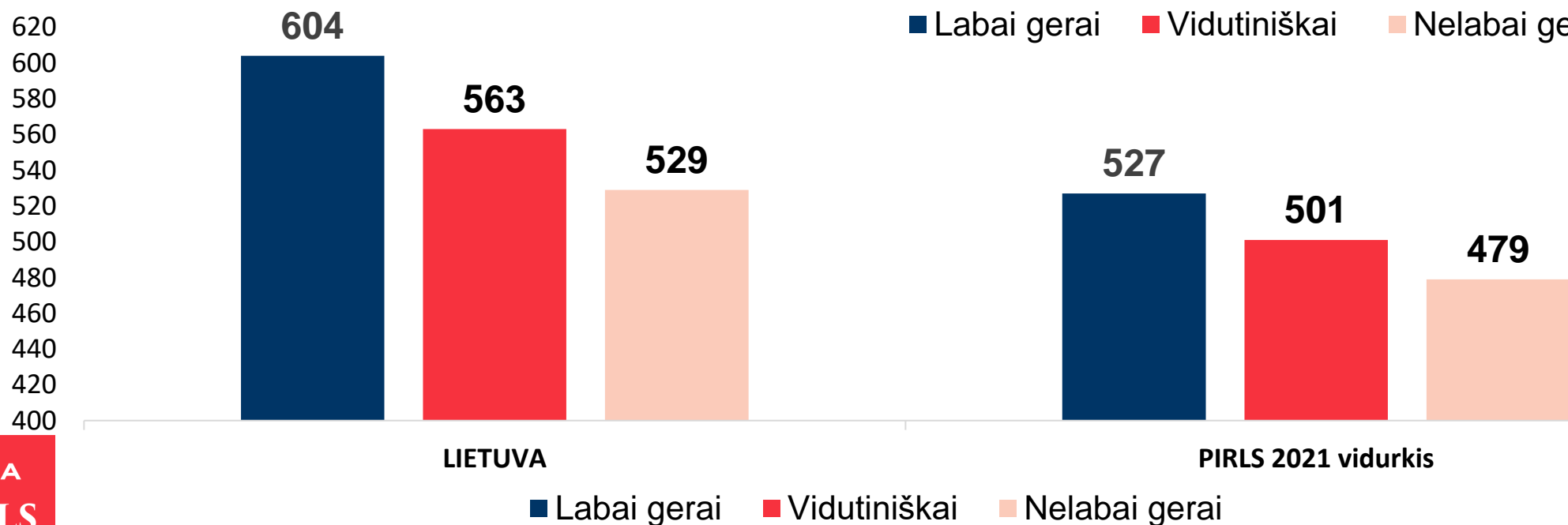
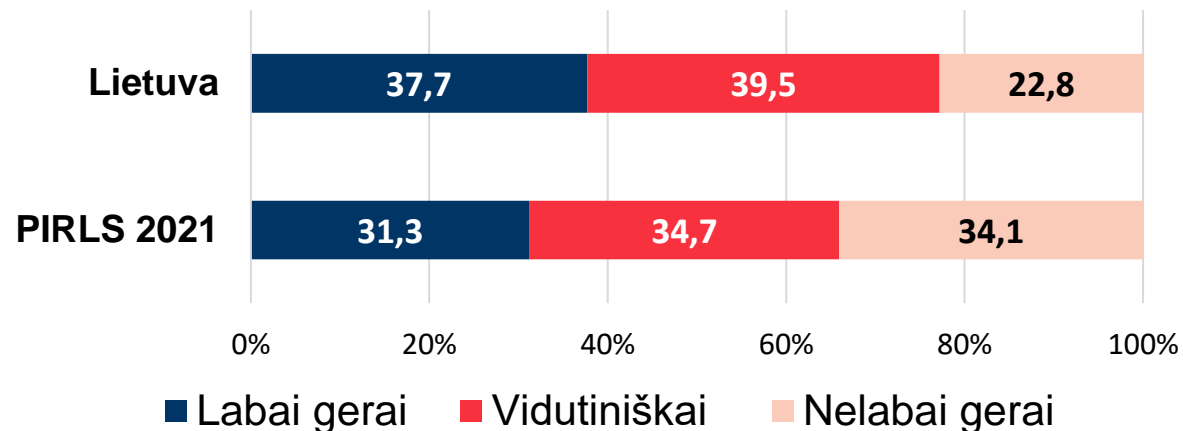
Rezultatų skirtumas **LIETUVOJE** – **92 taškai**, tarptautiniu mastu – **57 taškai**.

Rezultatai pagal gebėjimą atlikti ankstyvojo kalbinio raštingumo užduotis

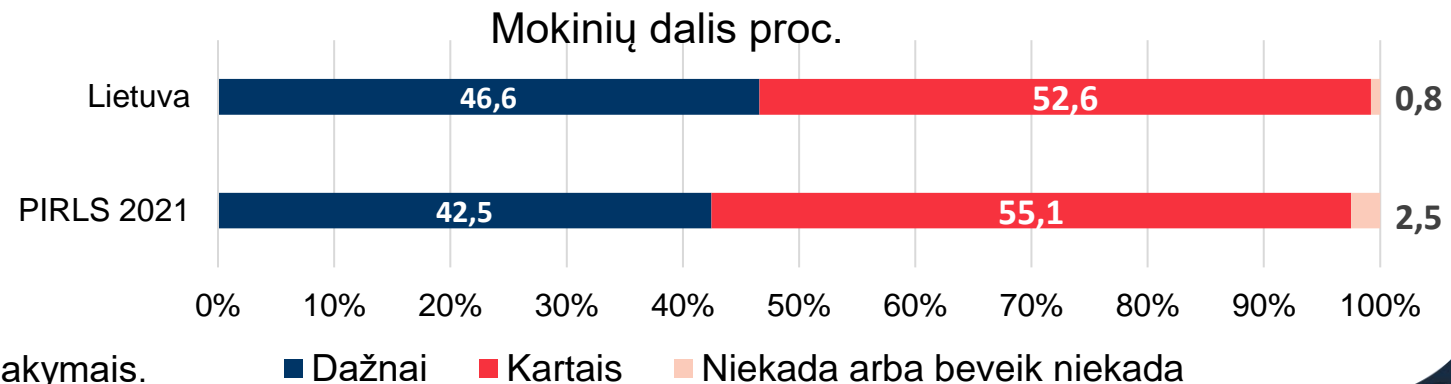
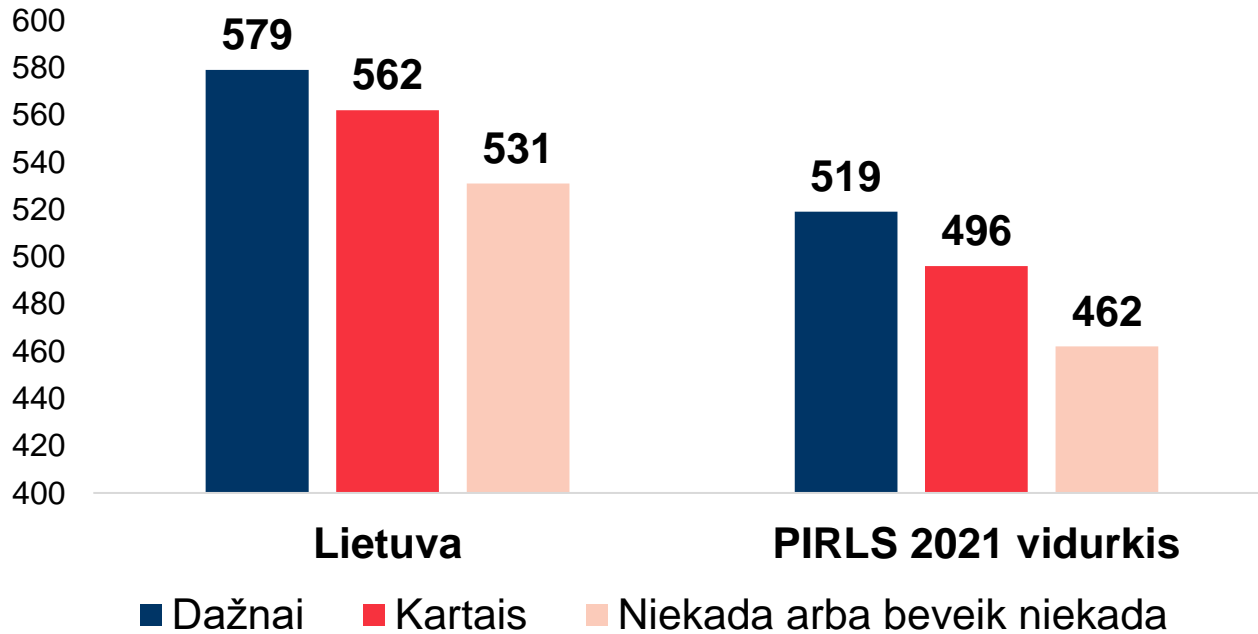
(pradėjus lankyti mokyklą)

Mokinių dalis proc.

Rezultatai pagal ankstyvąją mokymosi skaityti patirtį ir kalbinius gebėjimus ugdančių veiklų dažnumą

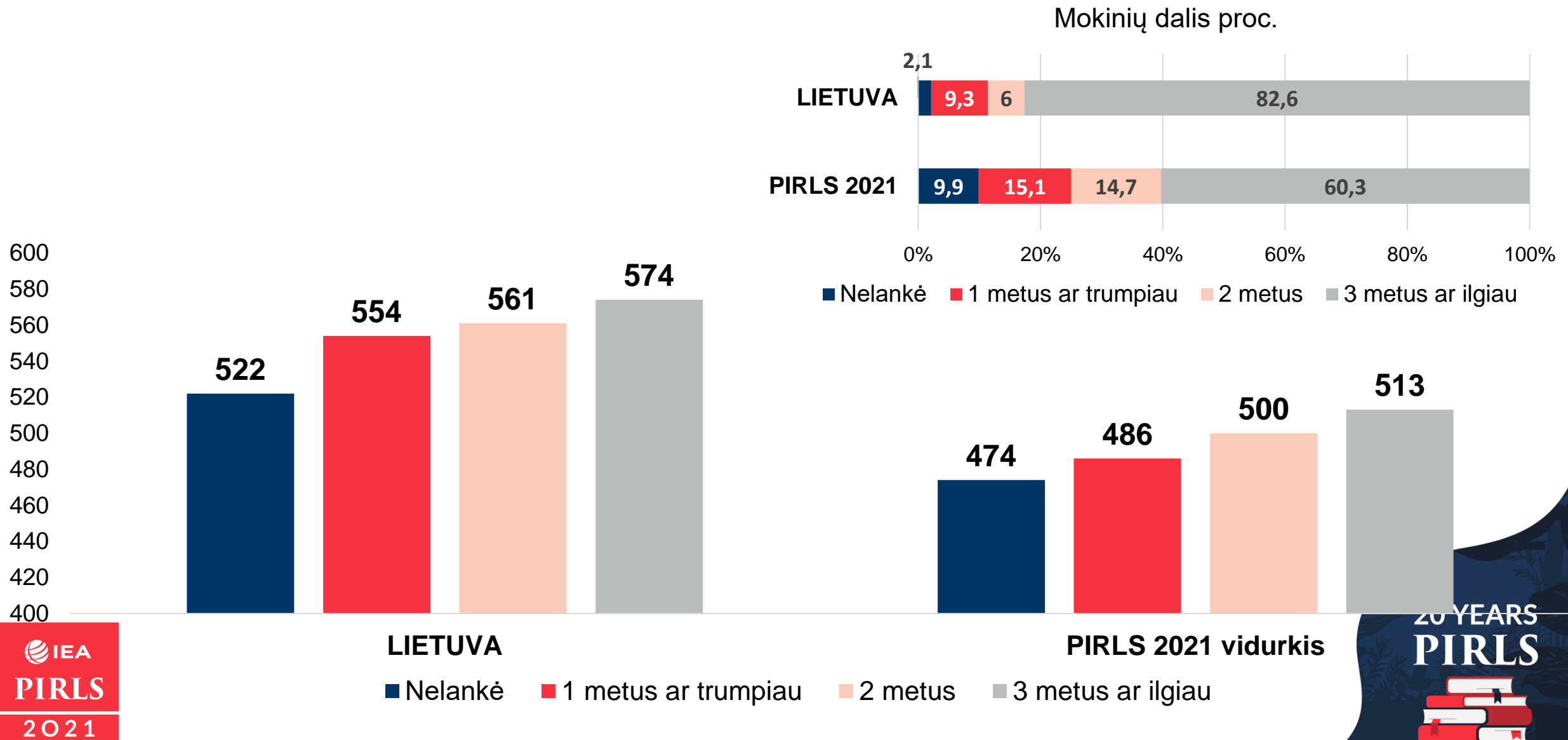
(prieš pradėdant lankyti mokyklą)

Pastaba: remiantis tėvų atsakymais.

Rezultatai pagal ikimokyklinio ugdymo įstaigų lankymo trukmę

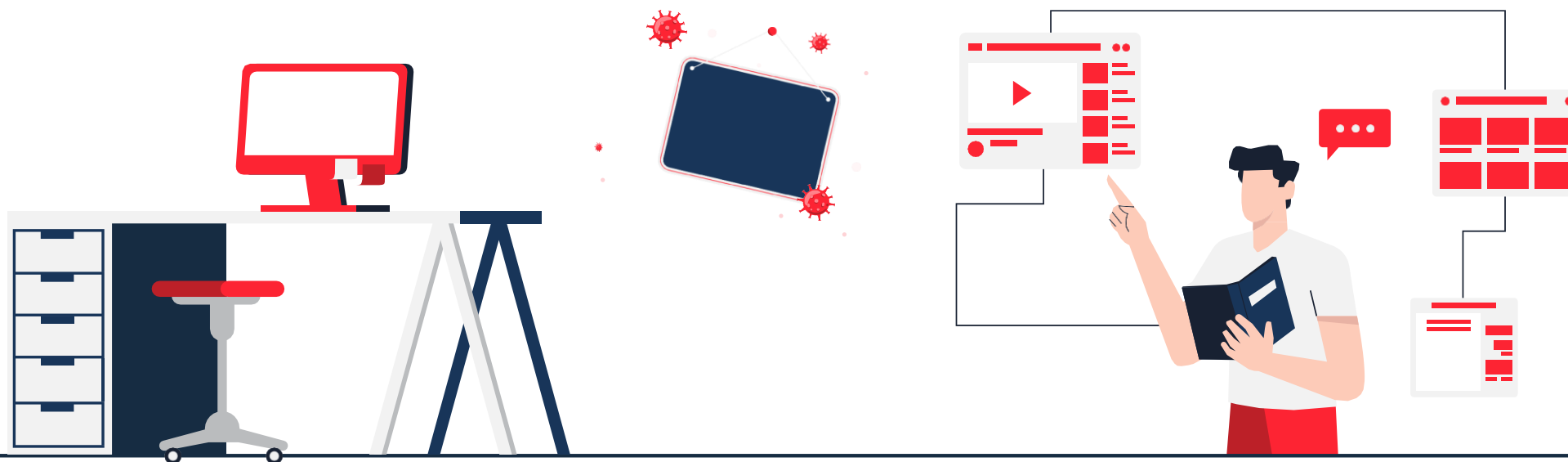
Pastaba: remiantis tėvų atsakymais.

LIETUVOJE 37 proc. tėvų nurodė mėgstantys skaityti, 16 proc. – nemėgsta.
Mokinių skaitymo pasiekimų vidurkis atitinkamai **589** ir **544** taškai.
Skirtumas – **45 taškai**.

Mokyklos ir klasės aplinkos įtaka mokinių skaitymo gebėjimams

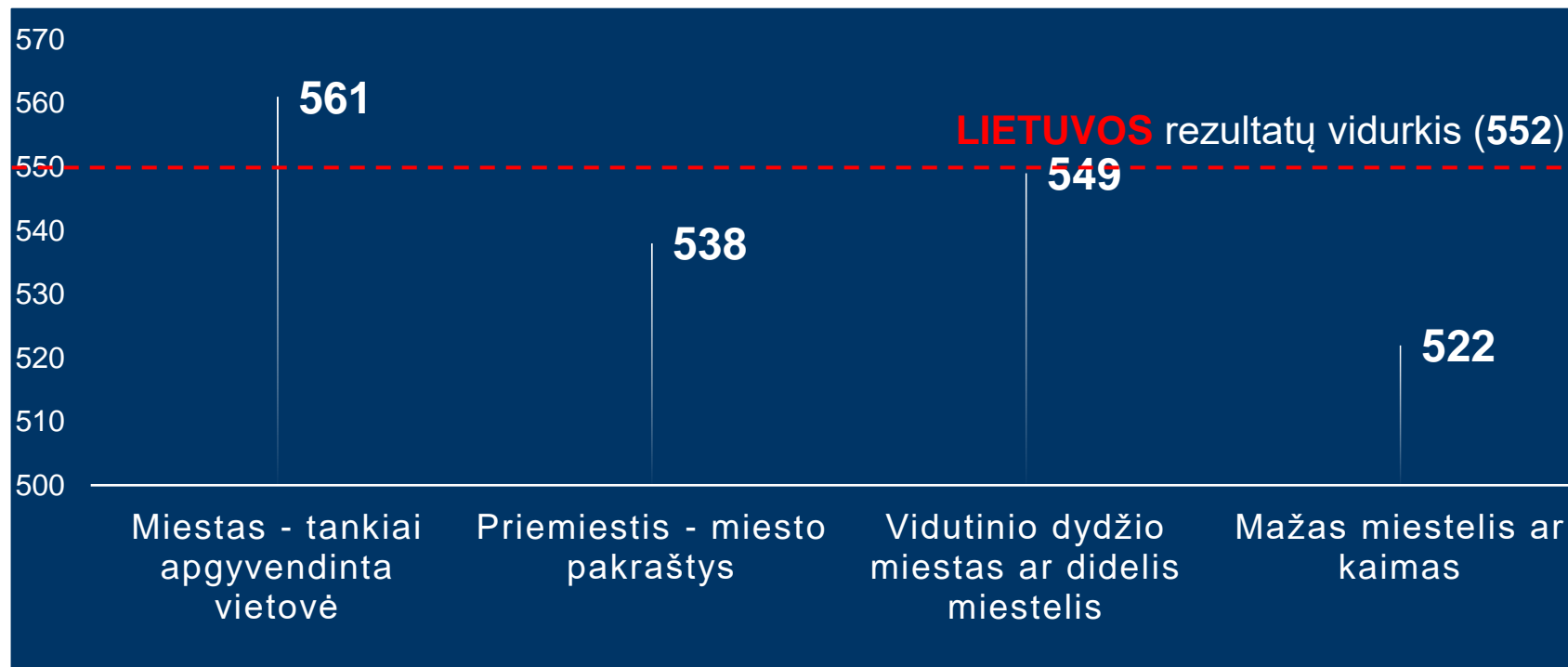
PIRLS rezultatai pagal mokymosi skaityti kontekstus

Bendrieji rezultatai pagal vietovę, kurioje yra mokykla

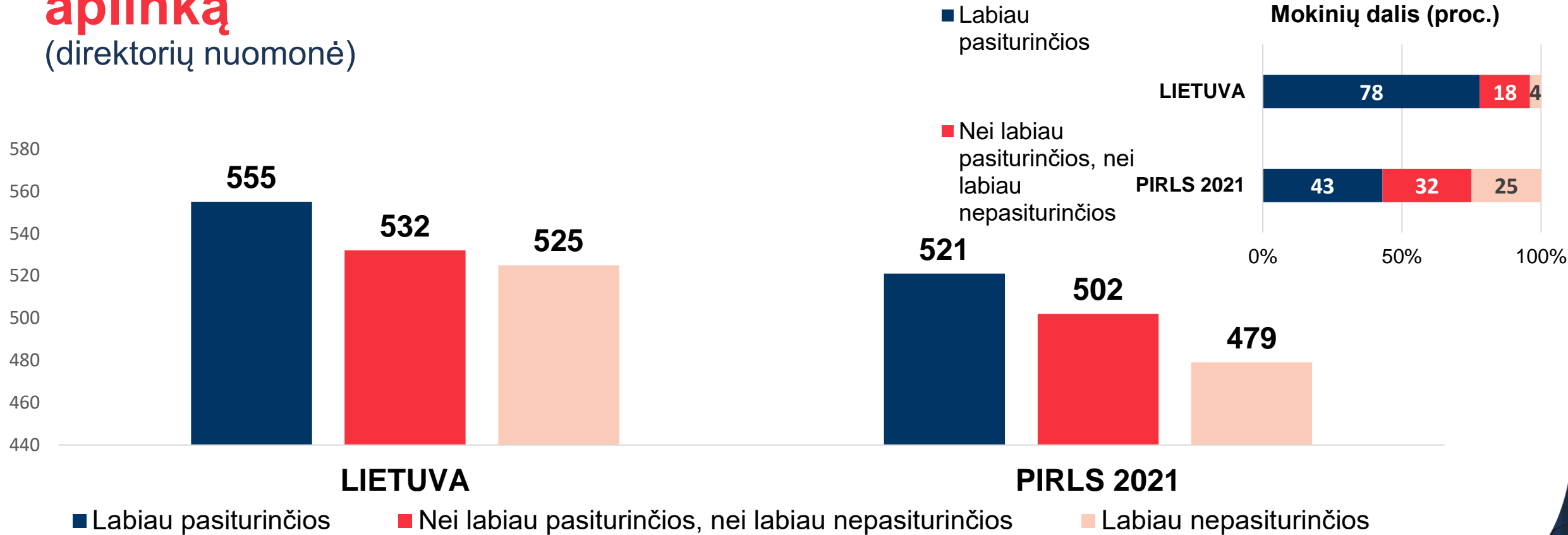
- **LIETUVOS** mokyklų rezultatai pagal vietovę, kurioje yra mokykla, gana tradiciški:
 - aukščiausių rezultatų pasiekama Vilniaus ir kitų didžiųjų miestų mokyklose,
 - mokyklų, įsikūrusių mažiau nei 3 tūkst. gyventojų turinčiose vietovėse, rezultatai yra žemiausi.
- Aukščiausių ir žemiausių vidutinių rezultatų skirtumas – 39 taškai.

(direktorių nuomonė)

Rezultatai pagal mokyklos mokinių šeimų finansinę aplinką

(direktorių nuomonė)

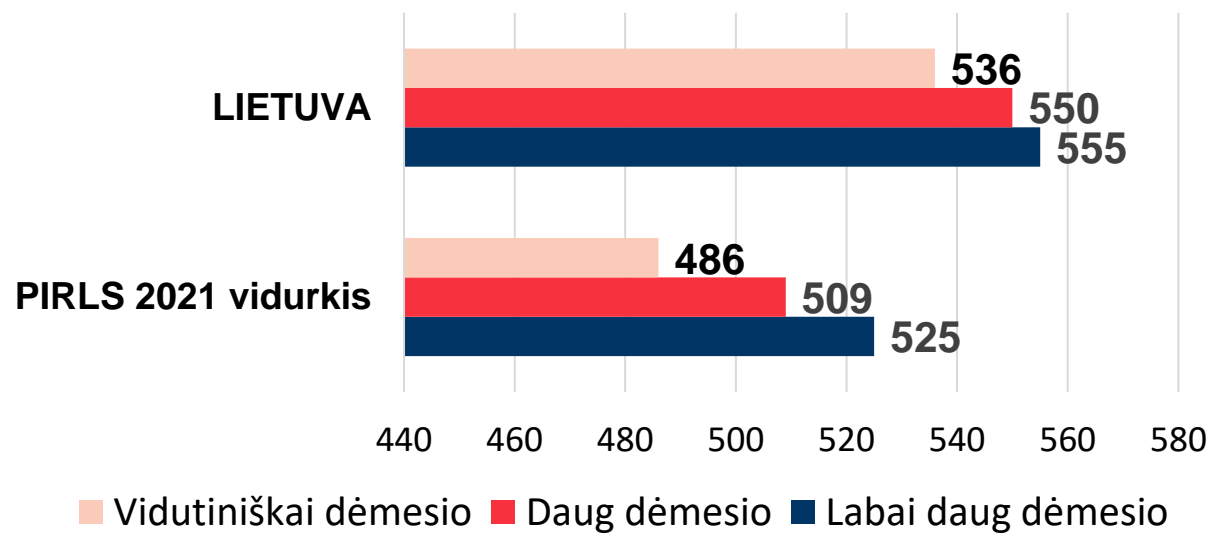
- **Labiau pasiturinčios:** mokyklos, kuriose **daugiau nei 25 proc. mokinių yra iš ekonomiškai pasiturinčių namų** mažiau kaip 25 proc. iš ekonomiškai nepalankių namų.
- **Labiau nepasiturinčios:** mokyklos, kuriose **daugiau nei 25 proc. mokinių yra iš ekonomiškai nepalankių namų** ir mažiau kaip 25 proc. iš ekonomiškai pasiturinčių namų.
- Nei labiau pasiturinčios, nei labiau nepasiturinčios: visi kiti galimi atsakymų deriniai.

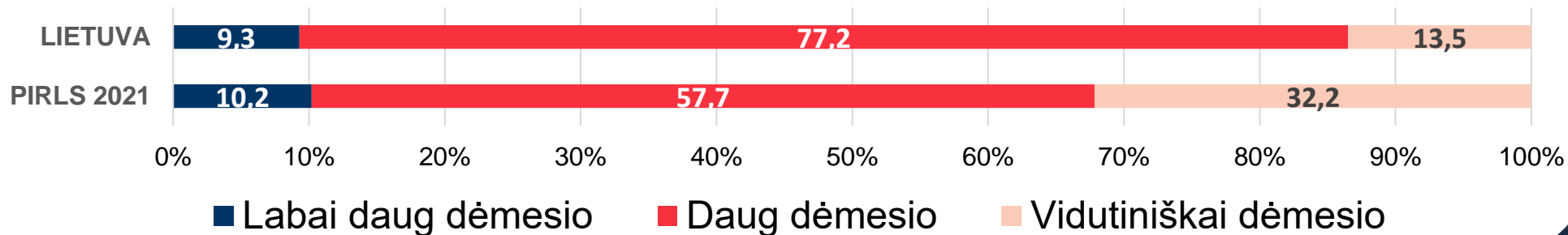
Rezultatai pagal mokyklos dėmesį mokymosi pasiekimams

(direktorių nuomonė)

Rezultatų vidurkis (taškais)

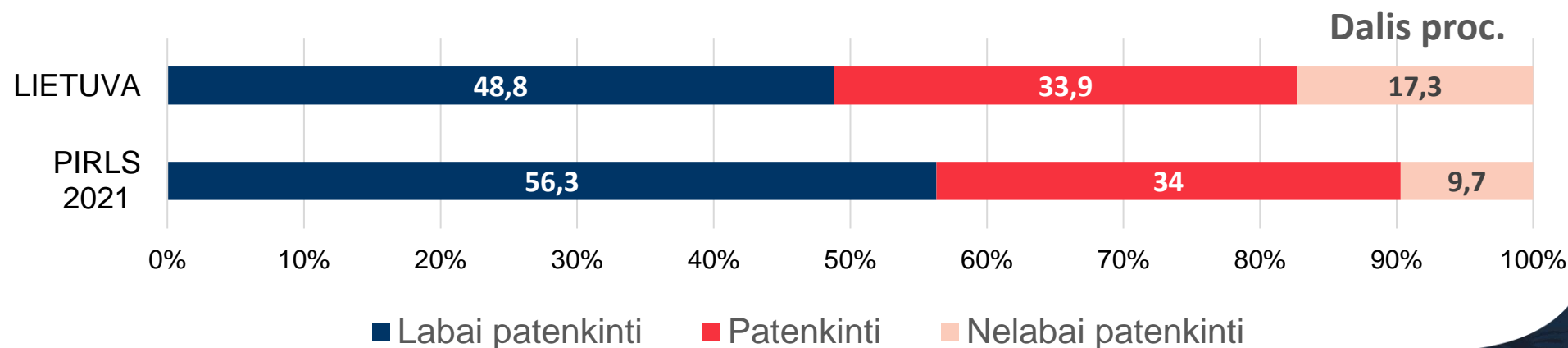
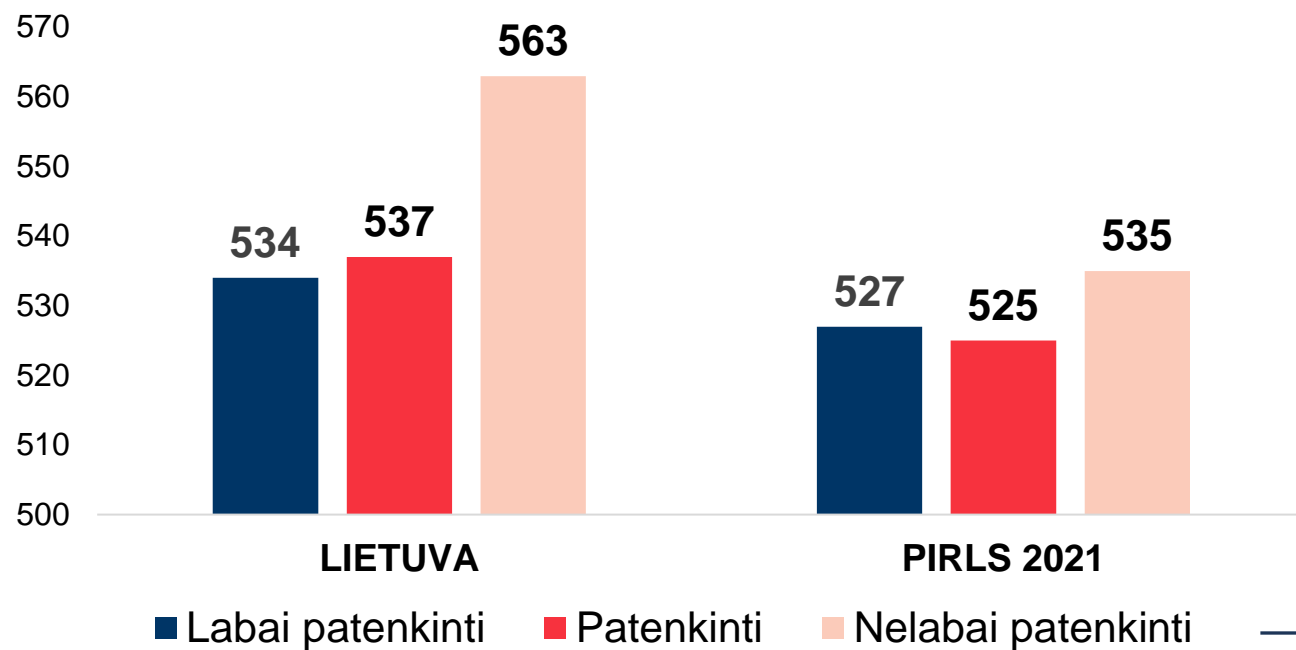

Mokinių dalis proc.

Rezultatai pagal mokytojų pasitenkinimą savo profesija

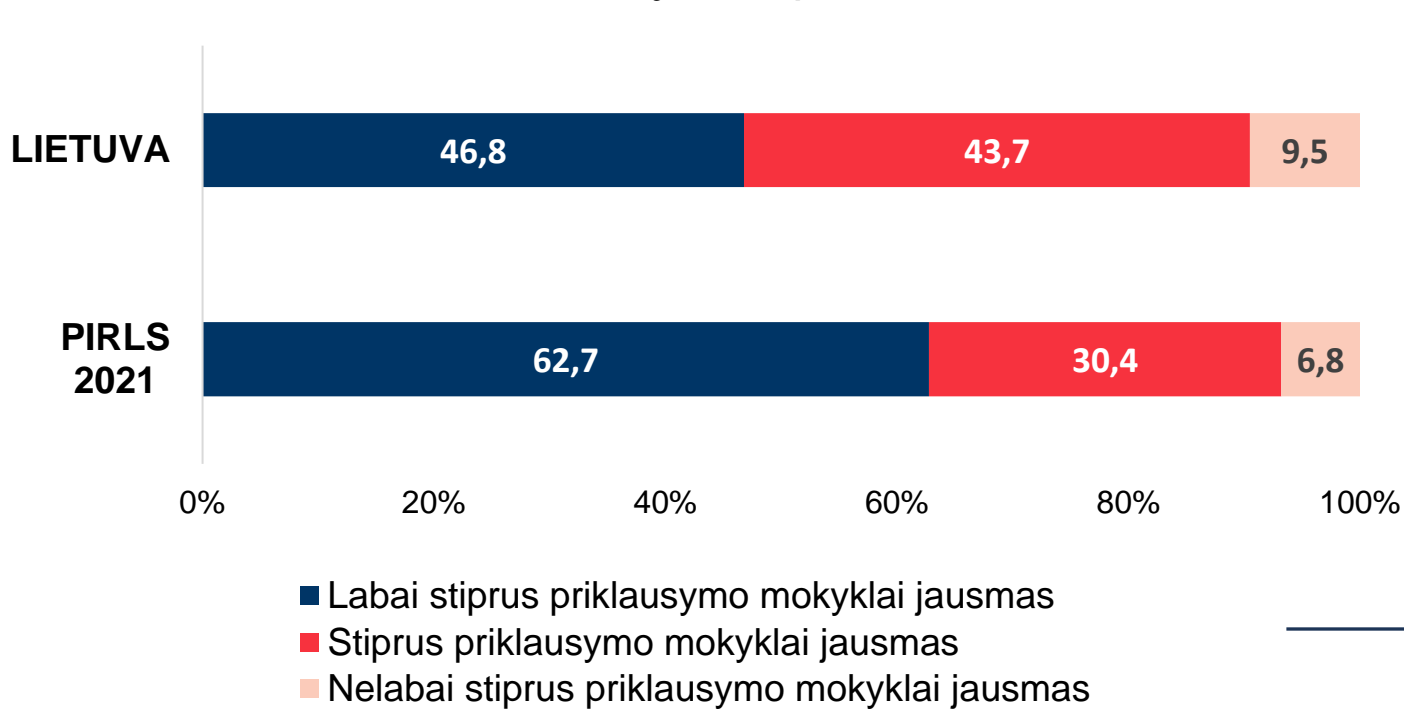
(mokytojų nuomonė)

Mokinių pasiskirstymas pagal priklausymo mokyklai jausmo stiprumą

(mokinių nuomonė)

Mokinių dalis proc.

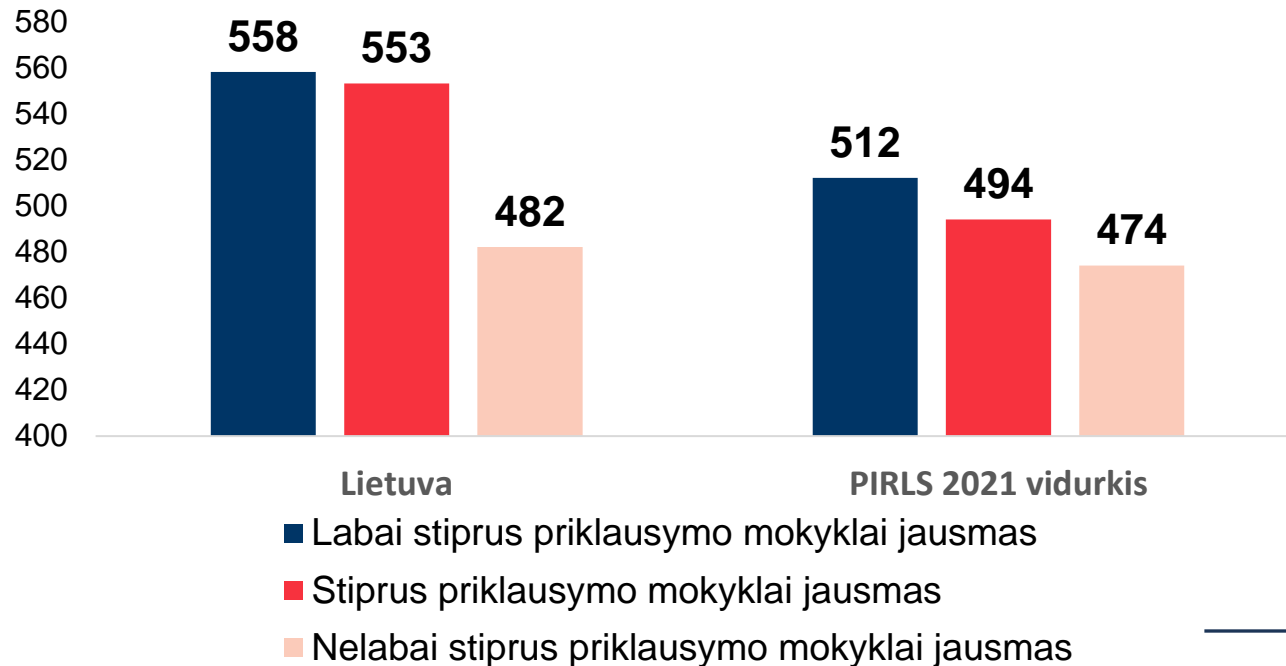

- Man **patinka būti mokykloje**
- Mokykloje **jaučiuosi saugiai**
- Jaučiu, jog **pritampu** šioje mokykloje
- Mokytojai mano mokykloje su manimi **elgiasi teisingai**
- Aš **didžiuojuosi**, kad lankau šią mokyklą
- Mokykloje aš **turiu draugų**

Rezultatai pagal mokinių priklausymo mokyklai jausmo stiprumą

(mokinių nuomonė)

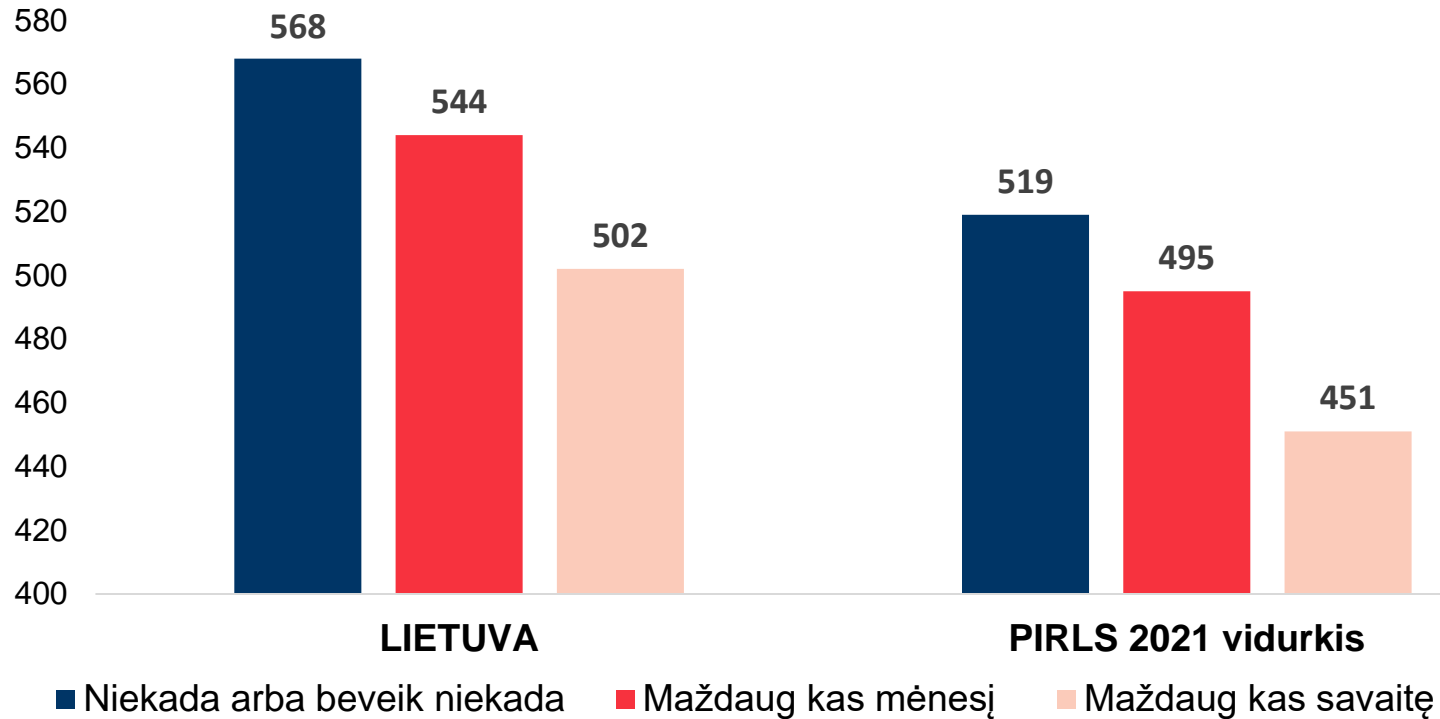

- Man **patinka būti mokykloje**
- Mokykloje **jaučiuosi saugiai**
- Jaučiu, jog **pritampu** šioje mokykloje
- Mokytojai mano mokykloje su manimi **elgiasi teisingai**
- Aš **didžiuojuosi**, kad lankau šią mokyklą
- Mokykloje aš **turiu draugų**

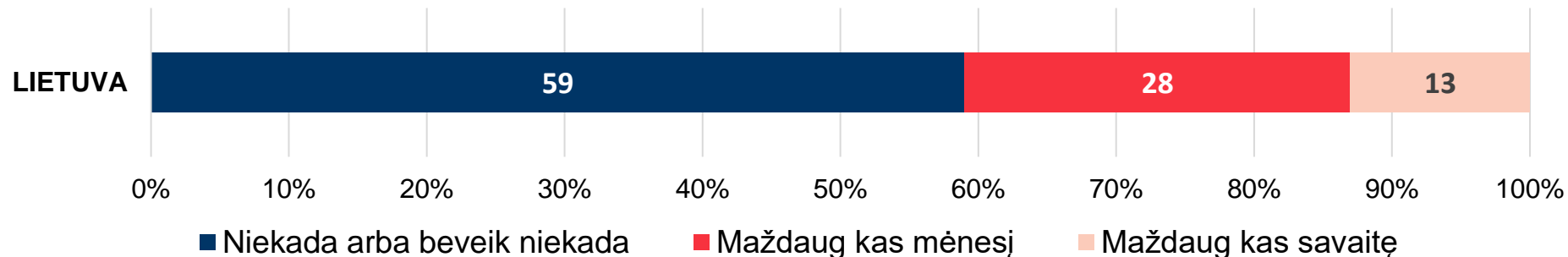
Rezultatai pagal mokykloje mokinių patiriamas patyčias

(mokinių nuomonė)

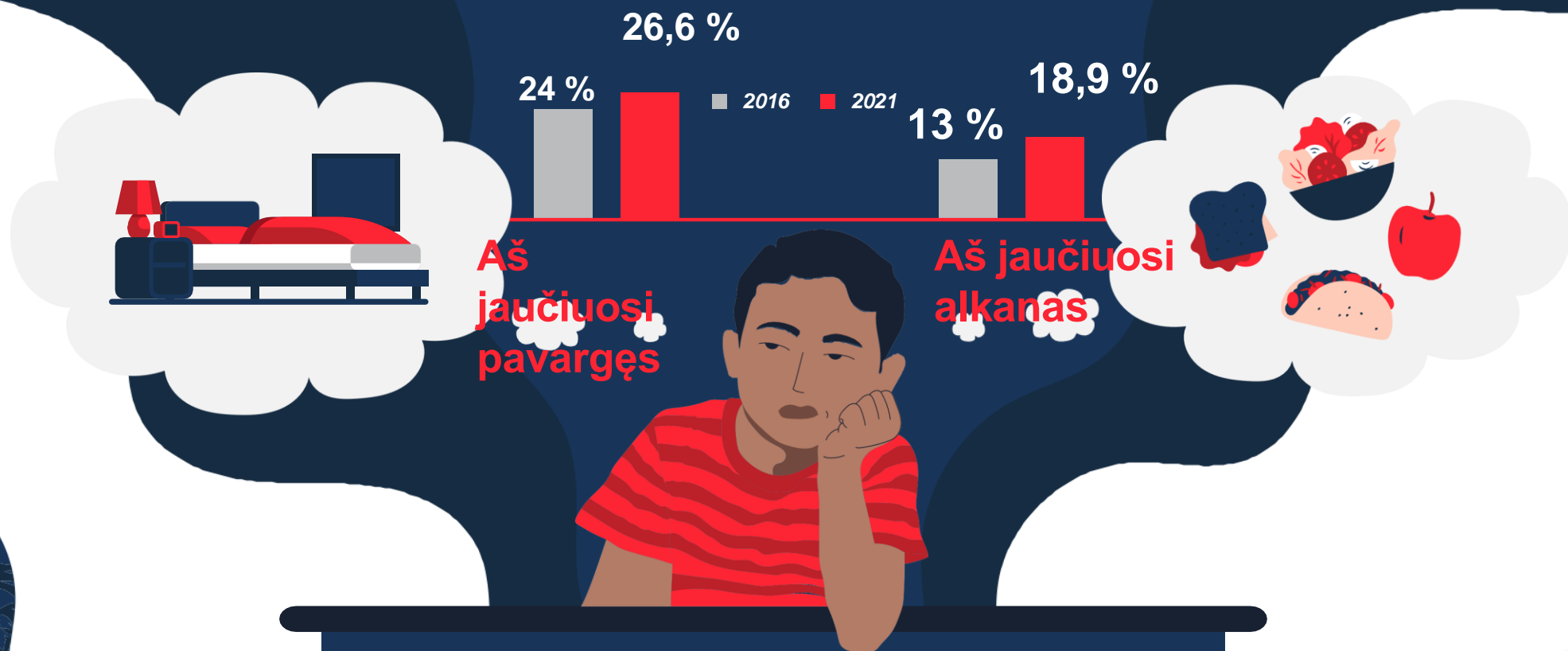

- Iš manęs šaipėsi ar mane **pravardžiavo**
- Manęs **nepriėmė į žaidimą** ar kitą vietą
- **Skleidė melagingas istorijas** apie mane
- **Pavogė** kokį nors mano daiktą
- **Tyčia sugadino** kokį nors mano daiktą
- Mane **užgavo** ar sužeidė (pvz., pastūmė, sudavė)
- **Vertė mane daryti tai, ko aš nenorėjau**
- **Siuntė man bjaurias ar užgaulias žinutes** internetu
- **Dalijosi bjauria ar užgaulia** informacija apie mane internete
- **Grasino** man

Mokinių dalis proc.

LIETUVOJE šiek tiek **padaugėjo mokinių**, kurie kasdien ir beveik kiekvieną dieną atvykę į mokyklą **jaučiasi pavargę ir alkani.**

Veiksniai, trukdantys mokymui

(direktorių nuomonė)

Vėlavimas	Nėra problemos		Nedidelė problema		Vidutinė problema		Didelė problema	
	Mokinių dalis %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis %	Rezultatų vidurkis
LIETUVA	60,9	545	37,9	<u>556</u>	1,2	541	0	~
PIRLS 2021	50,5	510	38,1	500	8,1	489	3,3	457
Pamokų praleidinėjimas	Nėra problemos		Nedidelė problema		Vidutinė problema		Didelė problema	
	Mokinių dalis %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis %	Rezultatų vidurkis
LIETUVA	66,4	<u>551</u>	29,0	547	4,7	533	0	~
PIRLS 2021	52,1	512	33,3	497	8,0	480	6,6	466

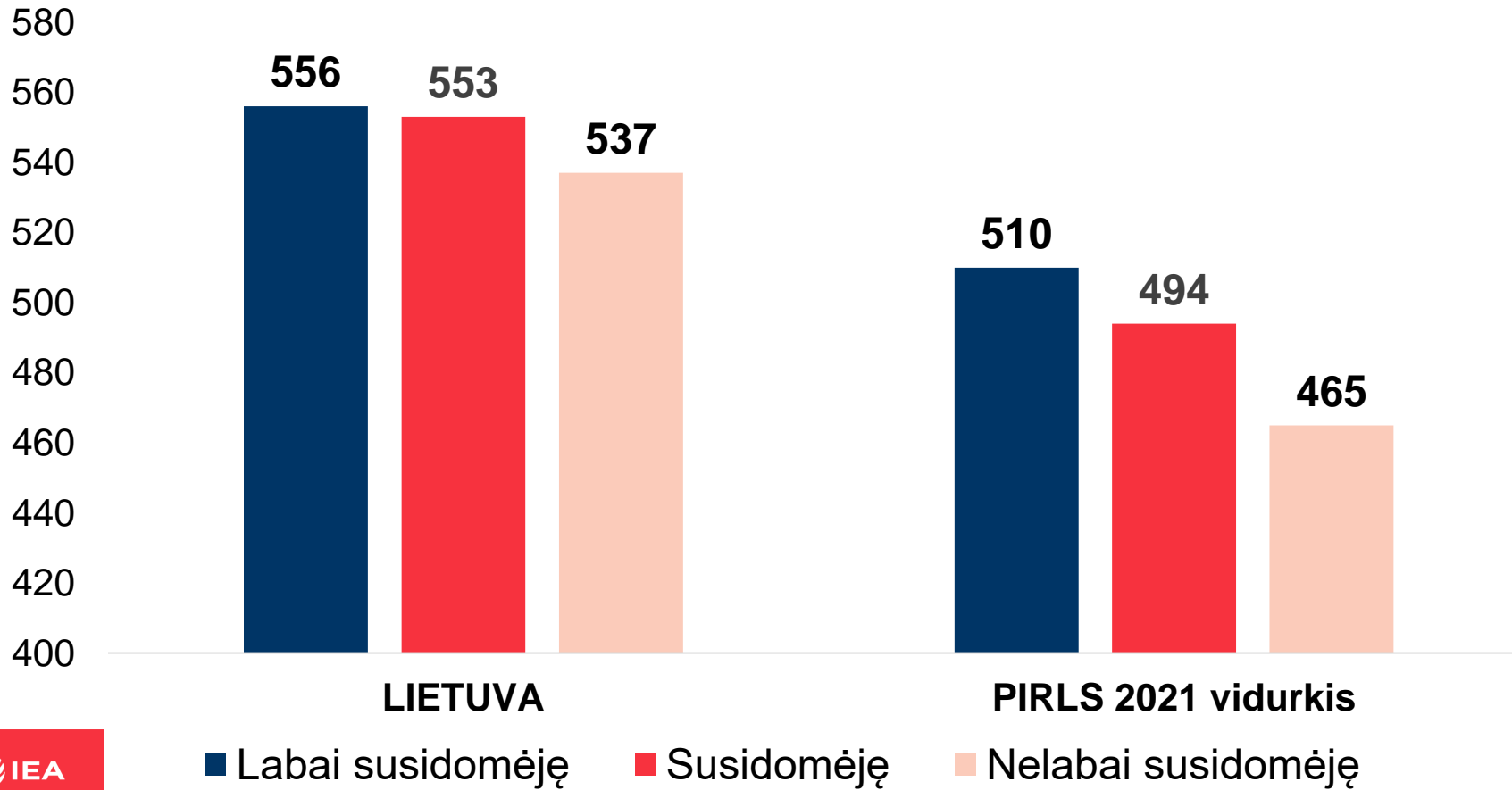
Veiksniai, trukdantys mokymui

(direktorių nuomonė)

Trukdymas klasės darbui	Nėra problemos		Nedidelė problema		Vidutinė problema		Didelė problema	
	Mokinių dalis %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis %	Rezultatų vidurkis
LIETUVA	26,5	545	65,4	<u>553</u>	6,0	530	2,1	517
PIRLS 2021	39,5	510	41,4	501	13,8	488	5,3	476
Muštynės tarp mokinių	Nėra problemos		Nedidelė problema		Vidutinė problema		Didelė problema	
	Mokinių dalis %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis %	Rezultatų vidurkis
LIETUVA	59,3	549	37,4	<u>550</u>	3,3	533	0	~
PIRLS 2021	54,2	510	33,7	498	6,6	476	5,6	470

Rezultatai pagal mokinių susidomėjimo skaitymo pamokomis lygį

(mokinių nuomonė)

Daugumoje šalių (55 iš 57), **didesnis procentas mergaičių**, palyginti su berniukais, nurodė, kad jiems **labai patinka skaityti**.

LIETUVOJE labai patinka skaityti **25 proc.** mergaičių (562 taškai) ir **18 proc.** berniukų (553 taškai)

42 proc. mokinių, kuriems labai patinka skaityti.

LIETUVOJE mokinių, kuriems labai patinka skaityti – **22 proc.**

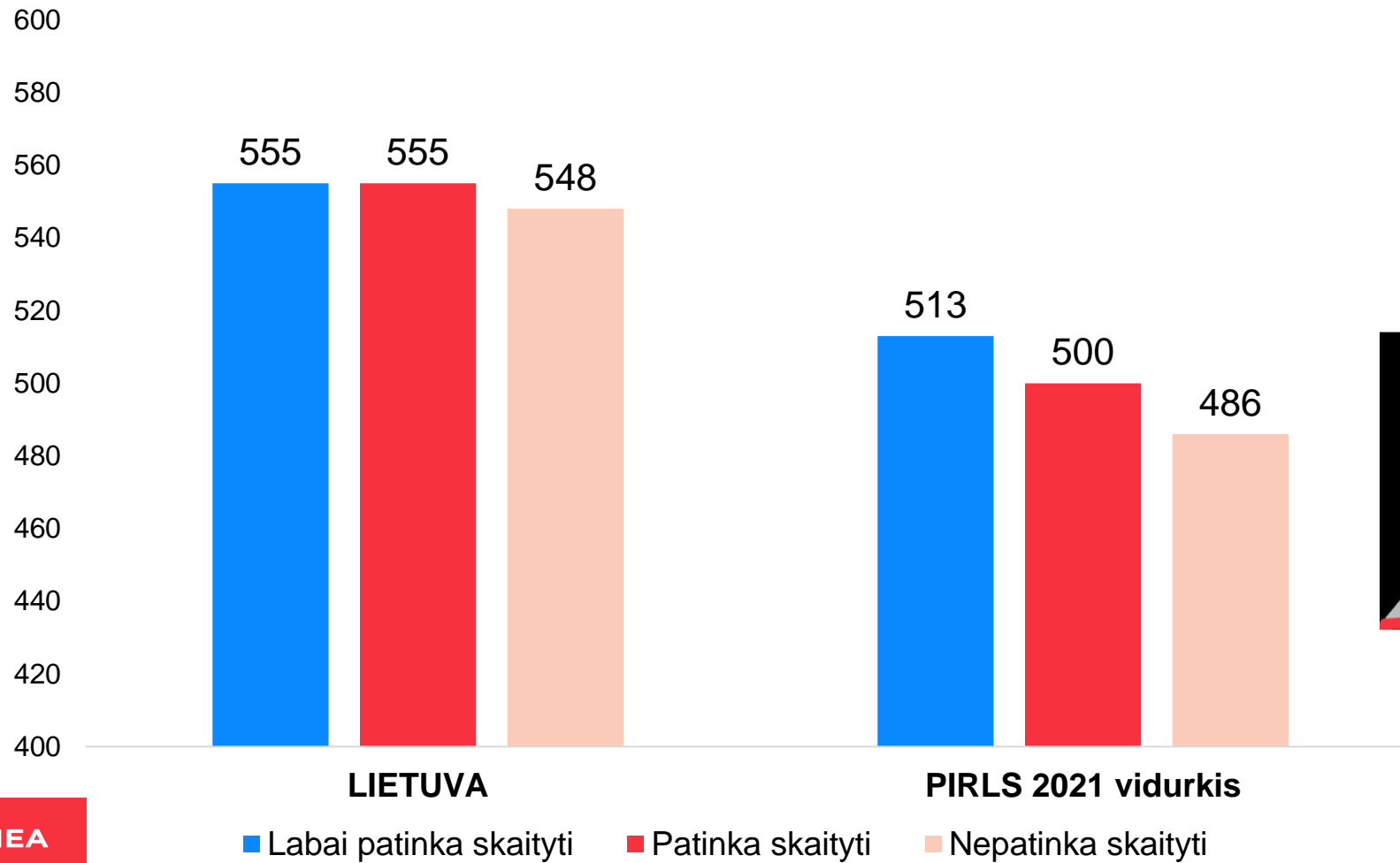
Tai turi teigiamą ryšį su vidutiniais skaitymo pasiekimais

Pastaba: duomenys atspindi visų šalių, dalyvavusių tyrime PIRLS 2021, rezultatų vidurkį.

*Medžiaga išversta iš pirminio IEA šaltinio.

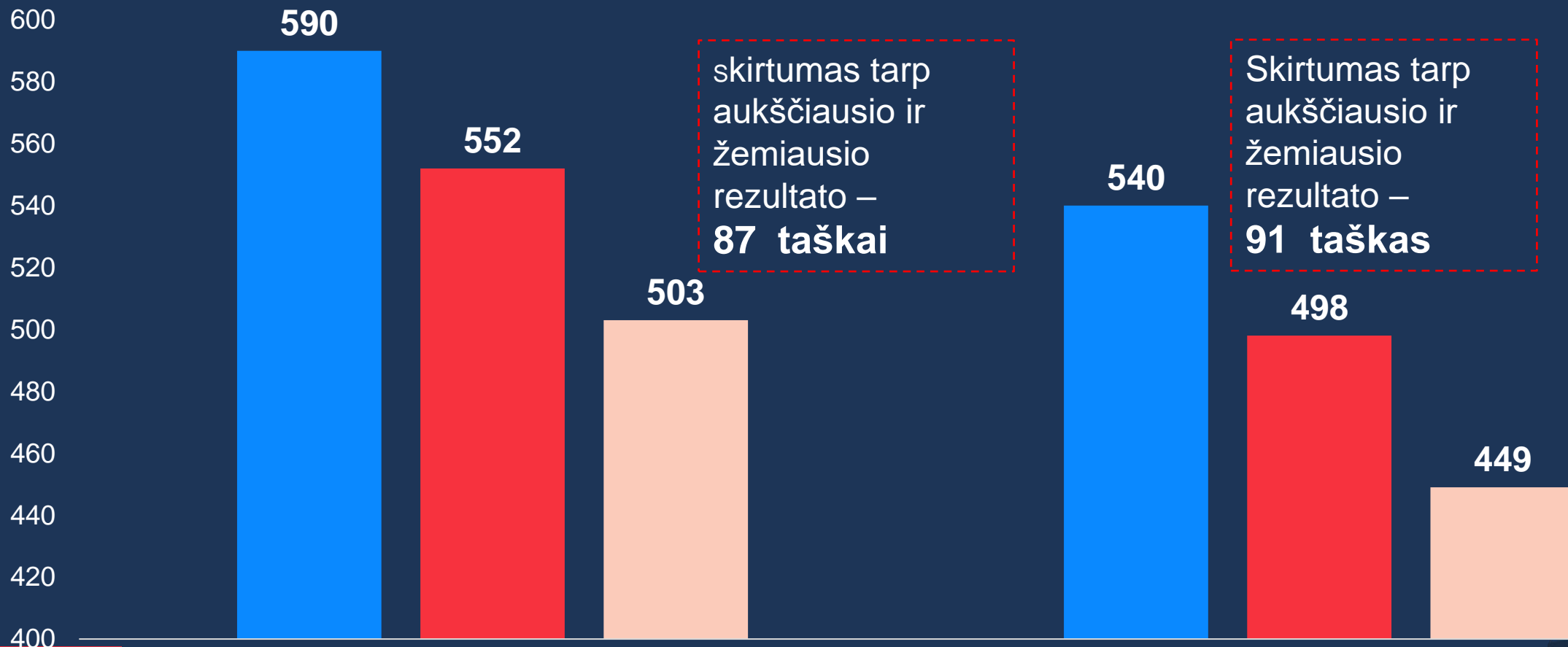
Rezultatai pagal tai, ar mokiniams patinka skaityti

(mokinių nuomonė)

Rezultatai pagal mokinių pasitikėjimą savo skaitymo gebėjimais

(mokinių nuomonė)

LIETUVA

PIRLS 2021 vidurkis

■ Labai pasitikintys ■ Pasitikintys ■ Nepasitikintys

PIRLS

2021

20 YEARS
PIRLS

LIETUVOJE – 41 proc. mergaičių ir 34 proc. berniukų **labai** pasitiki savo skaitymo gebėjimais.

Mergaitės – 594 taškai

Berniukai – 584 taškai

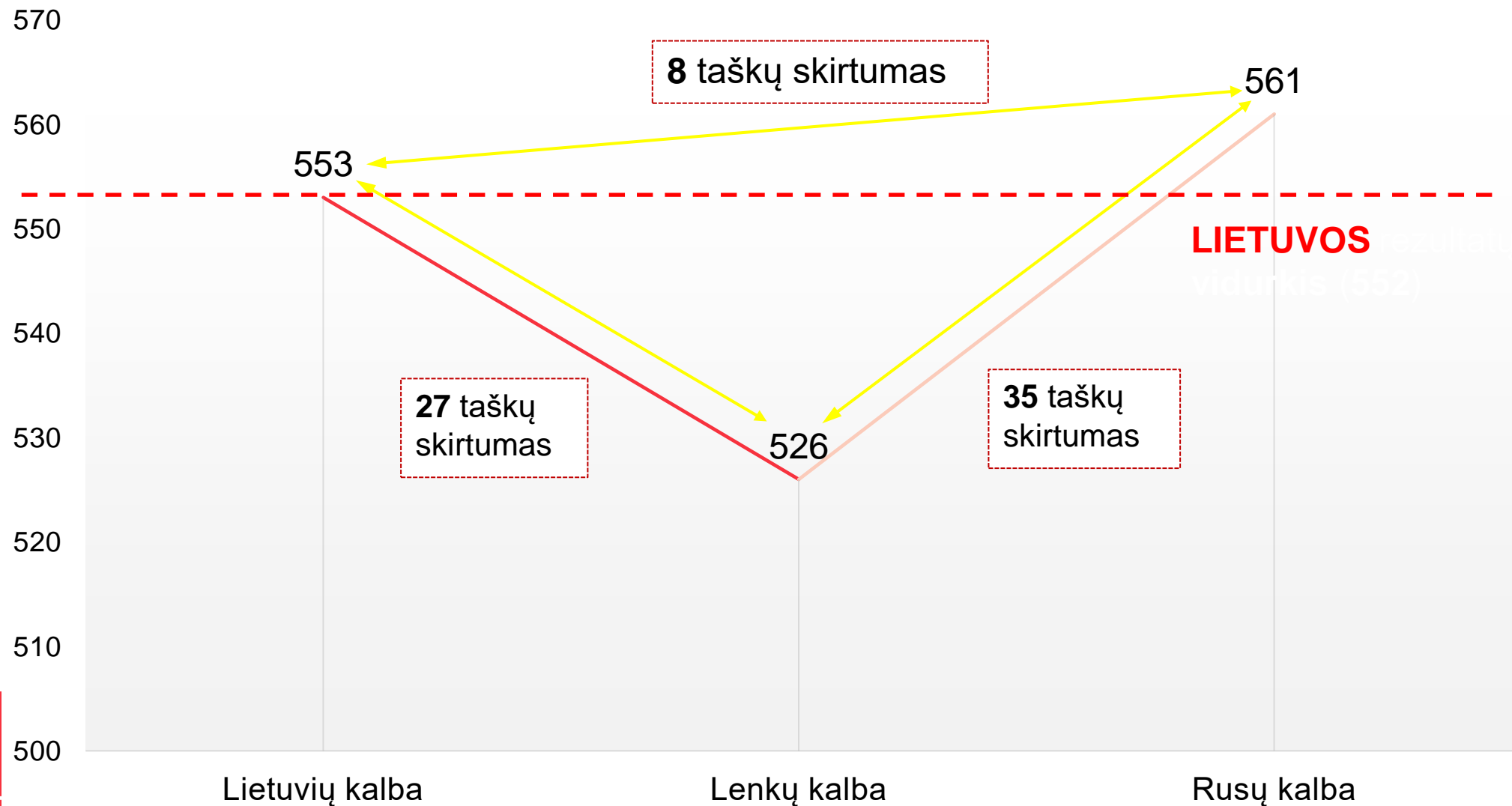
Skaitymo rezultatai pagal mokyklos mokomąją kalbą

PIRLS rezultatai pagal mokymosi skaityti kalbą

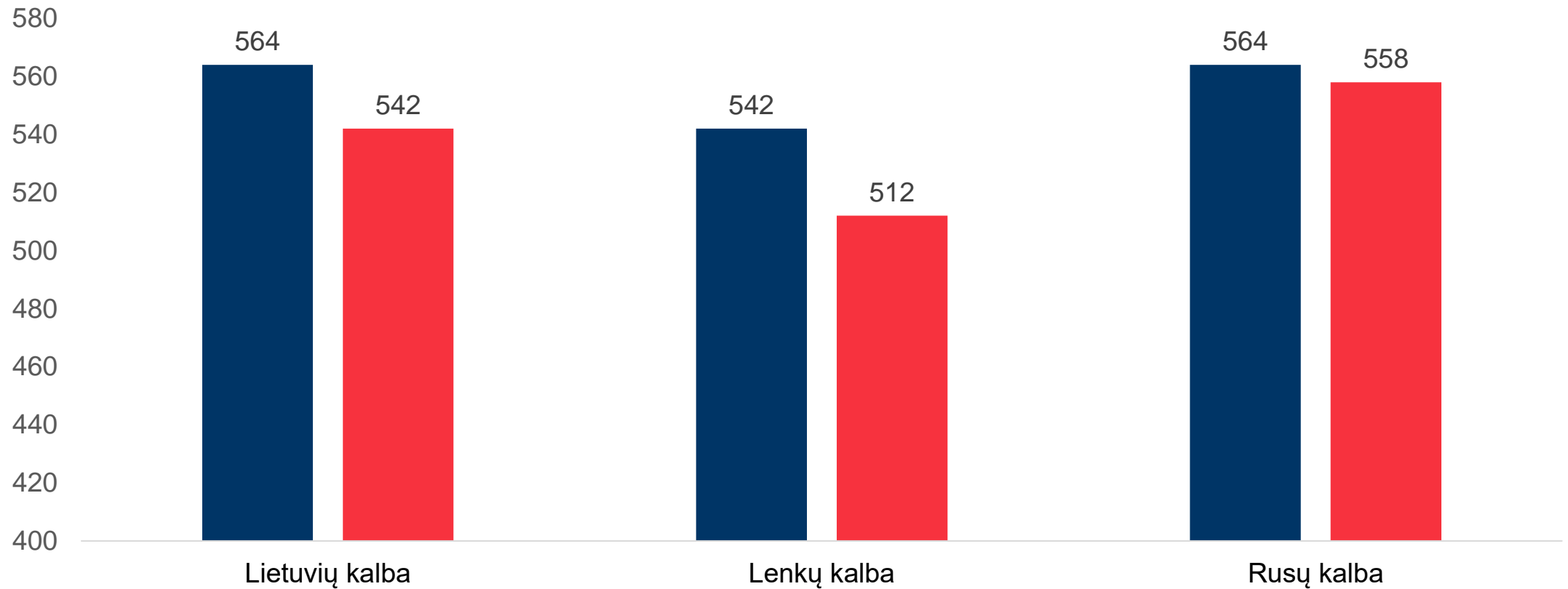

Rezultatų vidurkiai pagal mokomąją kalbą

Mokiniai skaitė tekstus ir atsakė į klausimus savo mokyklos mokomąja kalba.

Rezultatų vidurkiai pagal mokomąją kalbą ir lytį

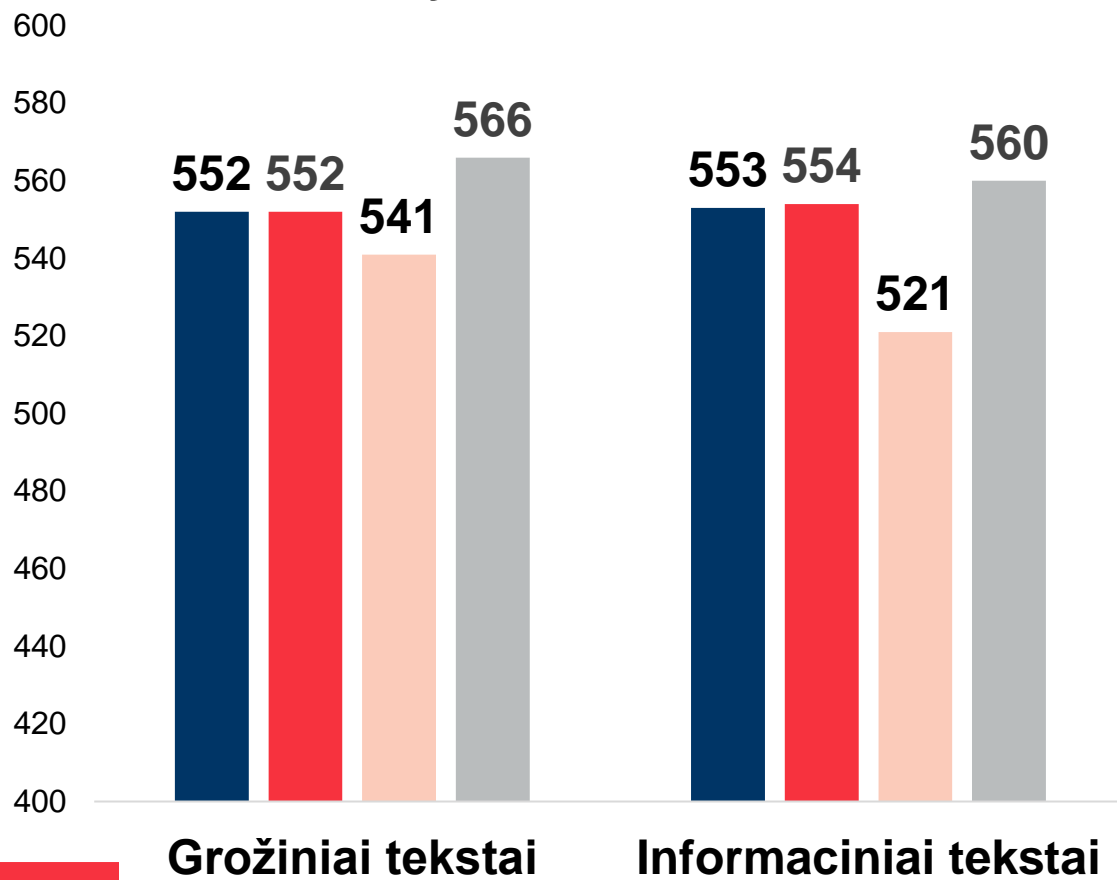

■ Mergaitės ■ Berniukai

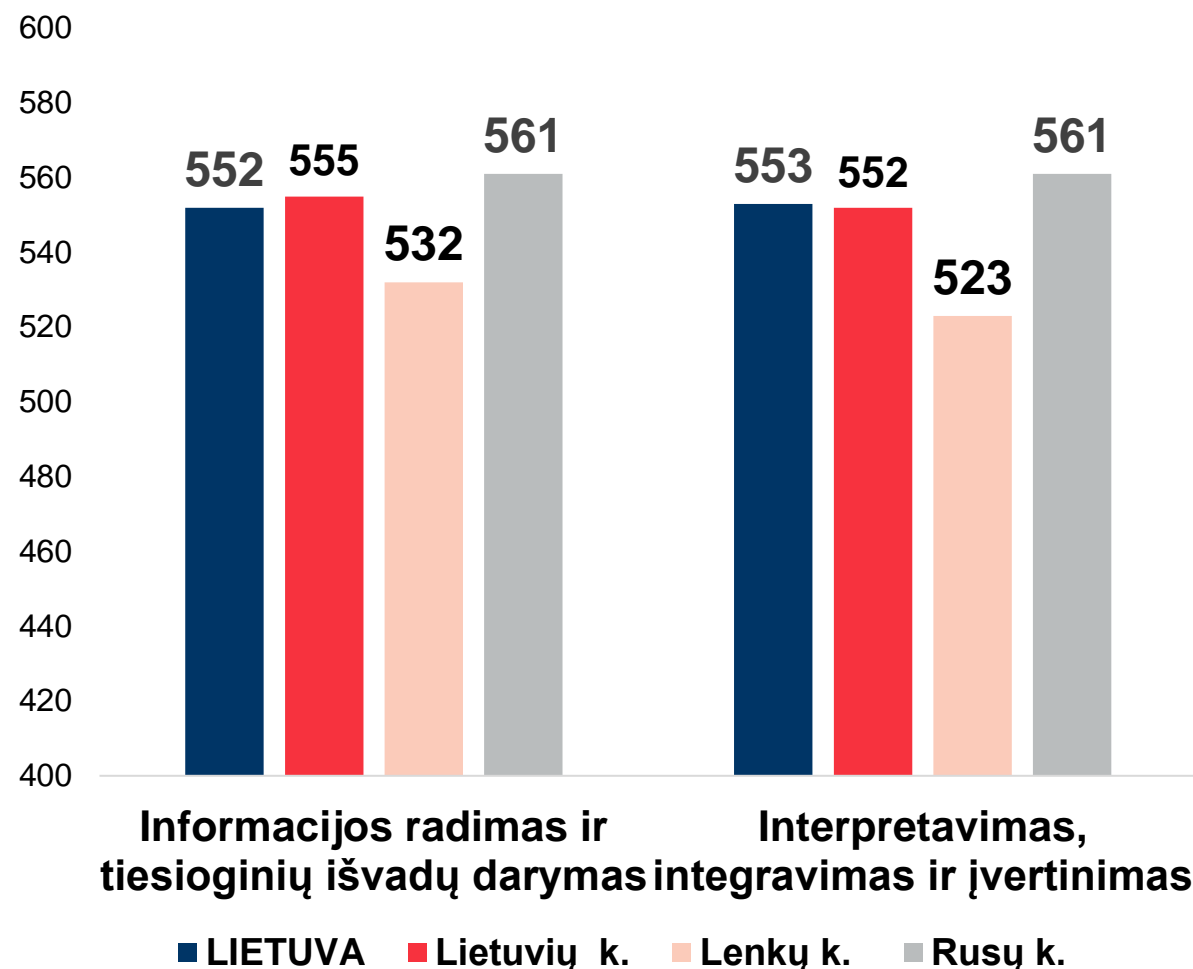

Skaitymo rezultatai pagal mokomąją kalbą

Grožinių ir informacinių tekstų skaitymo rezultatai

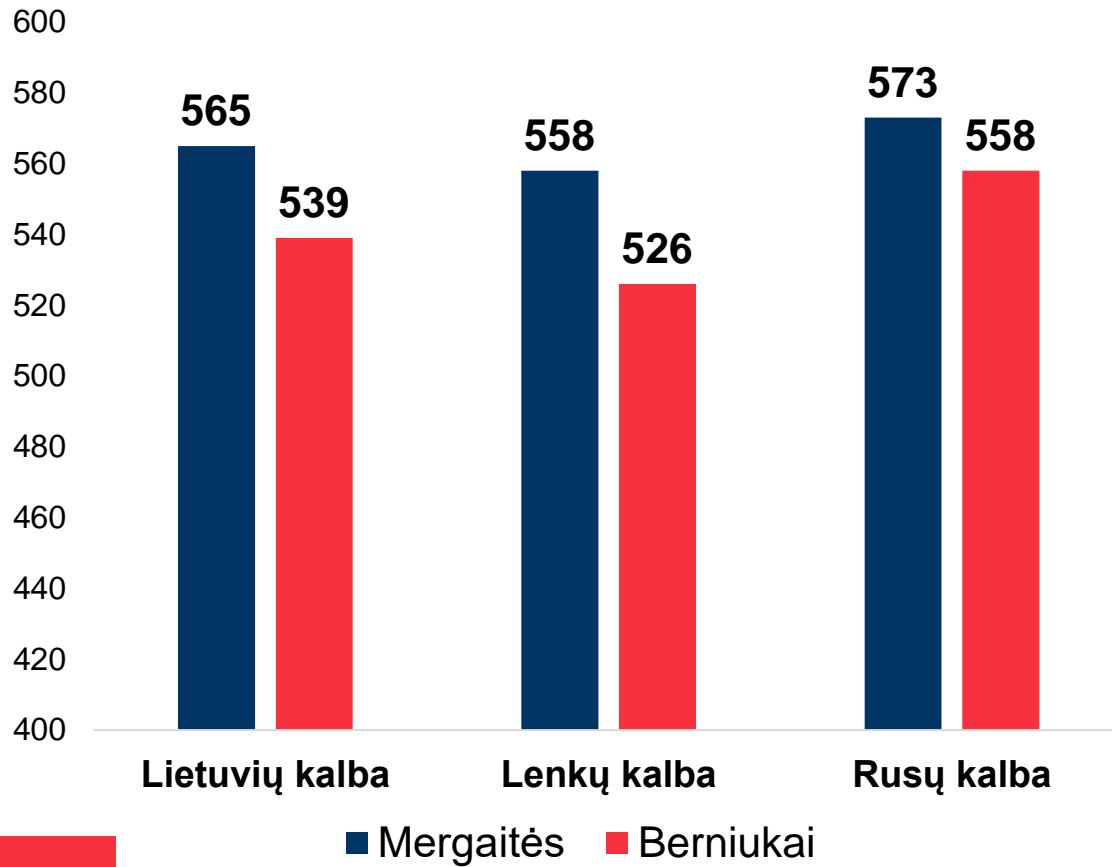

Skaitymo rezultatai pagal teksto suvokimo procesus

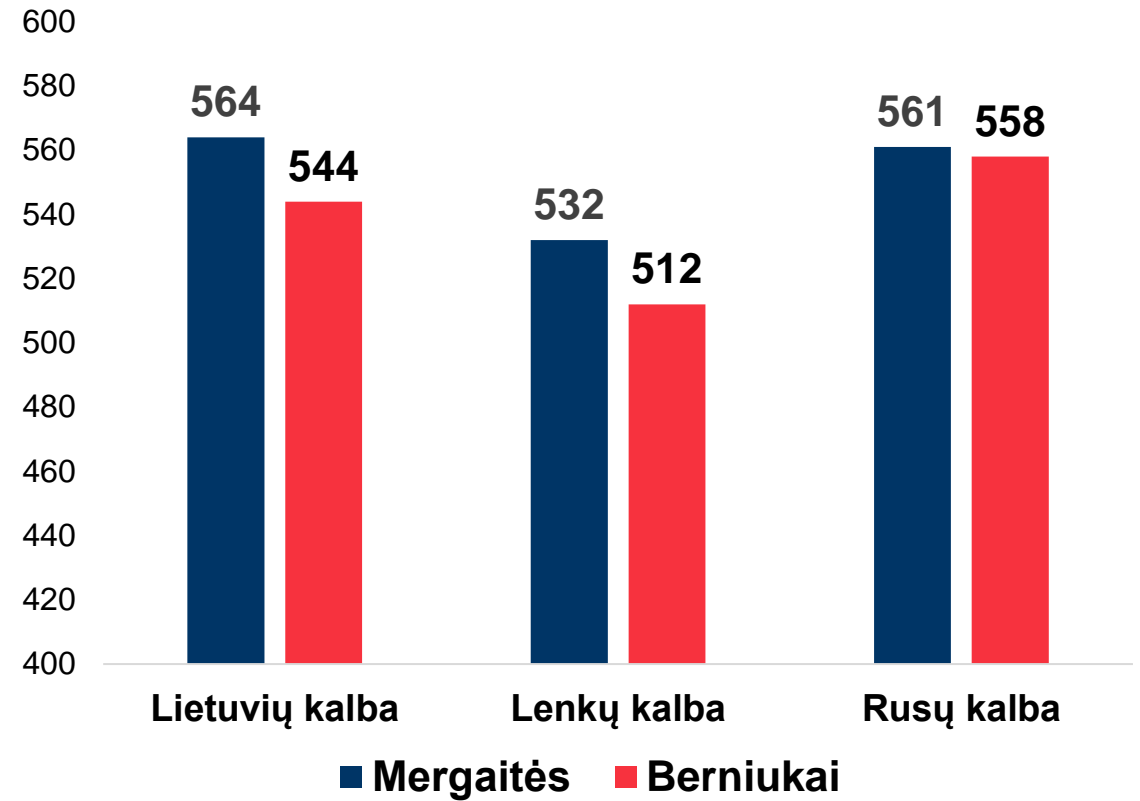

Skaitymo rezultatai pagal skaitymo tikslus, mokomąją kalbą ir lytį

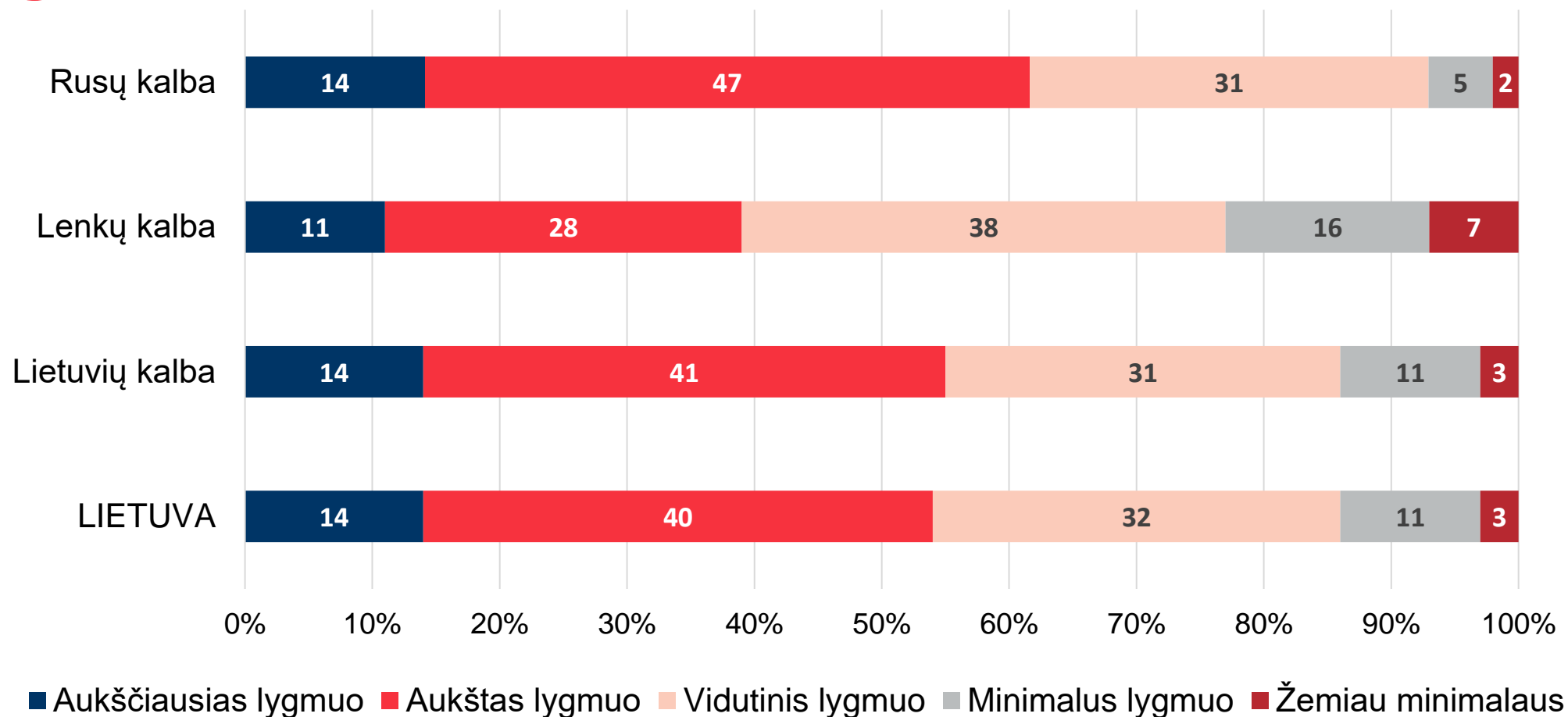
Grožinių tekstų skaitymo rezultatai

Informacinių tekstų skaitymo rezultatai

Skaitymo rezultatai pagal mokymosi kalbą ir pasiekimų lygmenis

Pirminės įžvalgos ir rekomendacijos

Švietimo politikams ir profesionalams

- Siekti, kad visų pradinę mokyklą baigiančių mokinių **skaitymo technikos įgūdžiai** būtų geri arba labai geri.
- Ugdymo procese daugiau dėmesio skirti mokinių, galinčių pasiekti **aukščiausią ir aukštą lygmenis**, gabumams plėtoti ir skaitymo gebėjimams ugdyti.
- Ugdymo procese rasti dermę:
 - tarp mokymosi kaip žaidimo ir mokymosi kaip pareigos,
 - tarp skaitymo savo malonumui ir skaitymo siekiant ko nors išmokti.
- Skatinti mokinių **susidomėjimą** skaitymu ir stiprinti pasitikėjimo savo gebėjimais, taip pat ir kalbiniais, jausmą.

- Tobulinti berniukų skaitymo gebėjimus:
- **aktualizuoti** berniukus labiau dominantį ugdymo turinį,
 - panaudoti kuo daugiau **įvairesnių grožinių ir informacinių tekstų**,
 - ugdyti **internetinėje aplinkoje** skaitomų tekstų suvokimo **gebėjimus ir strategijas**,
 - skirti daugiau dėmesio grožinių ir informacinių tekstų skaitymui ir išsamiam **nagrinėjimui**, ugdant teksto **suvokimo** gebėjimus, siejamus ir su informacijos **radimo** ir tiesioginių **išvadų darymo**, ir su **interpretavimo, integravimo ir įvertinimo** gebėjimais.

- Efektyviai panaudoti mokymui skirtą laiką.
- Padėti mokiniams adekvačiai įsivertinti savo gebėjimus.
- Mokymosi pasiekimų vertinimą nukreipti ne į asmenybės, o į atliktų darbų vertinimą, laiku suteikiant grįžtamąjį ryšį apie daromą pažangą, parodant tobulėjimo galimybes, reikiamą pagalbą ir skatinant pozityvų požiūrį į skaitymą kaip pagrindą tolesniam visų kitų dalykų mokymuisi.
- Daugiau dėmesio skirti ankstyvosios diagnostikos ir žemų pasiekimų prevencijos priemonėms.
- Sustiprinti mokyklų kompensuojamąją funkciją, vadovautis pažangiomis augimo mąstysenos (angl. *growth mindset*) ir įtraukiojo ugdymo idėjomis.
- Mažinti dalies mokinių patiriamą atskirtį.

- **Ugdymo turinyje** skirti daugiau dėmesio ne tik spausdintiems, bet ir **elektroniniams** tekstams, jų naudojimui, **suvokimo procesams ir strategijoms**.
- Kurti naujas, mokiniams patrauklias kompiuterines **skaitymo programas**, skirtas ugdyti internetinėje aplinkoje pateiktų tekstų skaitymo gebėjimus ir strategijas:
 - naudoti vaikams skirtus **elektroninius žodynus** (taip pat ir aiškinamuosius, skirtus gimtosios kalbos žodynui turtinti),
 - rengti įvairias kompiuterines skaitymo gebėjimų **vertinimo ir įsivertinimo priemones**, kurios užtikrintų greitą **grįžtamąjį ryšį**,
 - **atnaujinti** ir kompiuterizuoti **ugdymo aplinką**.
- Mokyklų (klasių) bibliotekas aprūpinti naujomis knygomis, taip pat ir elektroninėmis, žurnalais ir kt. leidiniais.

- Skatinti mokytojus mokymo skaityti procese dažniau naudoti kompiuterius ar planšetes.
- **Padėti mokytojams pasirengti** laisvai ir komfortiškai naudotis informacinėmis komunikacinėmis technologijomis klasėje. Skirti daugiau dėmesio mokytojų rengimui ir nuolatiniam tobulinimui(si), vyresnės kartos pedagogų žinioms atnaujinti.
- Skatinti pozityvią mokyklos kultūrą, mokytojų bendradarbiavimą ir direktorių lyderystę.
- Formuoti mokinių priklausymo mokyklai ir jos bendruomenei jausmą, užkirsti kelią patyčioms, priekabiavimui ir bet kokiam netinkamam mokinių elgesiui mokykloje

(SIC! Geras mokyklos klimatas, mokinių ir mokytojų savivertė, savijauta ir saugumo jausmas mokykloje sukuria stabilią mokymo(si) aplinką ir turi teigiamos įtakos mokinių mokymosi pasiekimams).

- Pagal socialinį, ekonominį ir kultūrinį (SEK) išsivystymą labiausiai atsiliekančiuose šalies regionuose ar mokyklose:
 - inicijuoti **tikslinius projektus** pradinėjų klasių mokinių skaitymo gebėjimams tobulinti, įtraukiant mokyklų bendruomenes, tėvus ir visuomenę,
 - mokiniams užtikrinti **švietimo pagalbos specialistų** paslaugas.
- Užtikrinti **paramą** mokykloms, kurioms tenka didesnė atsakomybė kompensuojant vaikų patiriamus nepriteklius.

- Skleisti informaciją, kad **tėvai** nuo mažų dienų skirtų pakankamą dėmesį savo vaikų kalbiniam gebėjimams ugdyti:
- **skaitytų** vaikams, skatintų domėjimąsi raidėmis, taip pat įvairiomis su skaitymu ir rašymu susijusiomis veiklomis,
 - kuo dažniau išreikštų **teigiamą nuomonę** apie skaitymą ir literatūrą,
 - skatintų vaikų **atkaklumą** ir siekį tobulėti,
 - **motyvuotų** vaikus rodydami pavyzdį, t. y. tiesiog skaitydami namuose savo malonumui, skaitymą pateikdami kaip vertybę ir prasmingą laiko leidimo būdą, ir įvairiomis progomis dovanodami vaikams knygas.

➤ **Informuoti** tėvus ir švietimo bendruomenę apie stiprų skaitymo rezultatų ir namų aplinkos bei edukacinių išteklių **tiesioginį ryšį**. Padėti tėvams ir visuomenei suprasti, kad

- vaikiškų (ir ne tik) **knygų kiekis**,
 - **internetas, kompiuteris**,
 - asmeninis **kambarys**,
 - tėvų **išsimokslinimas**,
 - **pomėgis** skaityti,
 - vaikų **ankstyvojo skaitymo** veiklos ir sąlygos,
 - vaikų **maitinimasis, nuovargis, miego trūkumas**,
 - pamokų **praleidinėjimas**
- daro didelę įtaką mokinių pasiekimams.

Daugiau informacijos apie PIRLS tyrimą:

<https://timssandpirls.bc.edu/pirls2021/index.html>

<https://smsm.lrv.lt/lt/teisine-informacija-1/ti-tyrimai-ir-analizes/tarptautiniai-tyrimai-ir-apzvalgos/tarptautiniai-svietimo-tyrimai>

<https://www.nsa.smm.lt/svietimo-stebesena/tyrimai/tarptautiniai-tyrimai/>

PIRLS 2021 rezultatai

Dr. Rita Dukynaitė

IEA generalinės asamblėjos narė

Dr. Ramutė Skripkienė

Nacionalinė tyrimo PIRLS koordinatore

2023 05 16

20 YEARS
PIRLS

Veiksniai, trukdantys mokymui

Kiek šių dalykų trūkumas arba netinkamumas turi įtakos Jūsų mokyklos galimybėms tinkamai mokyti mokinius? (direktorių nuomonė)

Trūkumas arba netinkamumas	Netrukdo		Šiek tiek trukdo		Trukdo		Labai trukdo	
	Mokinių dalis %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis %	Rezultatų vidurkis
Mokymo medžiagos (pvz., vadovėlių)	72,10	550	12,70	543	12,63	549	2,58	543
Priemonių (pvz., popieriaus, pieštukų)	70,42	551	18,80	542	7,91	542	2,87	559
Mokyklos pastatų ir aikštelių	43,26	545	26,40	554	24,04	550	6,29	554
Šildymo / vėsinimo ir apšvietimo sistemų	47,93	552	26,57	548	21,63	545	3,86	547
Vietos mokymuisi (pvz., kabinetų)	40,90	547	29,09	546	25,24	553	4,77	564
Technologijas išmanančių darbuotojų	30,03	554	51,92	551	15,89	539	2,16	517
Kompiuterinės technikos, skirtos mokymui	27,68	544	44,12	554	21,50	550	6,70	532
Kompiuterinės technikos, skirtos mokymuisi ir saviraiškai	22,89	545	41,91	553	28,82	547	6,37	543
Išteklų, skirtų mokiniams, turintiems negalią	26,16	548	34,52	548	19,74	551	19,58	550
Prieigos prie interneto	68,13	549	20,73	551	8,78	551	2,35	521